Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ,
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

46-йил чиқиши
№ 196 (12.850).
23 АВГУСТ 1964 ЙИЛ ЯКШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

Пальмиро ТОЛЬЯТТИ

1964 йил 21 августда Москва вақти билан соат 13 дан 20 минут ўтганда оғир бетобликдан сўнг Италия Коммунистик партиясининг Бош секретари ўртоқ

ПАЛЬМИРО ТОЛЬЯТТИ

вафот этди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетидан

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети Совет Иттифоқининг коммунистларига ва барча меҳнаткашларига чуқур қайғу билан маълум қиладики, Италия Коммунистик партиясининг бош секретари, итальян ва халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби, мард революционер ҳамда тинчлик, демократия ва социализм учун курашчи, Совет Иттифоқининг содиқ дўсти ўртоқ **Пальмиро ТОЛЬЯТТИ** оғир бетобликдан сўнг 1964 йил 21 августда Қримда 72 ёшда вафот этди.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ.

Италия Коммунистик партияси Марказий Комитетига

Азиз ўртоқлар! Қардош Италия Коммунистик партиясининг бош секретари, итальян халқининг шонли фарзанди, Италия ишчилар синфининг синалган йўлбошчиси, ўзининг бутун ҳаётини меҳнаткаш халққа, тинчлик, демократия ва социализм ишига бағишлаган ўртоқ **Пальмиро ТОЛЬЯТТИнинг** вафот этганлигидан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, бутун совет халқи чуқур изтироб чекмоқда.

Итальян халқининг, бутун меҳнаткаш инсониятнинг порлоқ келажаги учун оташин курашчидан жудо бўлган сиз азиз ўртоқларнинг мотамингизга. Италиядаги барча меҳнаткашларнинг бошига тушган бу ғамга ҳамдардмиз.

Ўртоқ Тольяттининг вафот этганлиги бутун дунё коммунистлари учун оғир жудоликдир. Коммунистларнинг қудратли армияси унинг вафот этиши билан халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби, синфий курашнинг йирик назариётчиси ва амалиётчиси, халқаро коммунистик ҳаракат бирлиги учун букилмас курашчидан жудо бўлди.

Италия Коммунистик партияси барпо бўлган пайтдан бошлаб қарийб қирқ йил давомида Пальмиро Тольятти унинг атоқли раҳбари бўлиб келди. У, 1926 йилда партиянинг бош секретари бўлиб сайлангач, итальян коммунистларининг курашига фашизмнинг зулмат йилларида ҳам, қаршилик кўрсатиш даврининг қаҳрамонлик кунларида ҳам, урушдан кейинги мураккаб вақтларда ҳам муттасил бошчилик қилиб келди.

Пальмиро Тольятти ўзининг бутун кучини ва жўшқин ғайратини Италия Коммунистик партиясига, уни қуришга, партиянинг омма билан алоқасини кенгайтириш ва мустаҳкамлашга сарфлади. Унинг раҳбарлигида Италия Коммунистик партияси мамлакат ишчилар синфининг ва меҳнаткашларининг энг кучли оммавий партияси бўлиб қолди, меҳнаткаш халқнинг ва бутун миллатнинг манфаатларини изчиллик билан ҳимоя қилувчи катта сиёсий кучга айланди, халқаро коммунистик ҳаракатнинг энг йирик отрядларидан бири бўлиб қолди.

Пальмиро Тольятти бошчилигида Италия Коммунистик партияси капиталистик монополияларнинг ҳукмронлигига қарши, меҳнаткашлар оммасининг аҳволини яхшилаш учун, демократияни ҳимоя қилиш ва янгилаш йўлида, социализм учун, марксизм-ленинизмнинг ғалабаси учун, турли социал тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши ва тинчлик идеяларини амалга ошириш учун актив курашни авж олдирди.

Ўртоқ Тольятти мамлакатдаги барча демократик ва прогрессив кучларнинг кенг иттифоқини вужудга келтириш учун ишчилар синфининг деҳқонлар билан, Италия халқининг барча антимонополистик табақалари билан иттифоқини мустаҳкамлаш учун ҳормай-толмай курашди. Унинг раҳбарлигида Италия Коммунистик партияси мамлакатда мутлақ обрў қозонди, ишчилар синфи, қишлоқ меҳнаткашлари, меҳнаткашларнинг энг хилма-хил табақалари партияни қўллаб-қувватлайдиган бўлиб қолди.

Пальмиро Тольятти итальян меҳнаткашларини, мамлакатнинг прогрессив кучларини империалистик агрессияга ва термоядро уруши хавфига қарши курашга ҳамиша даъват қилди. Унинг итальян коммунистларига бош бўлиб, оммани тинчлик учун курашга сафарбар қилиш йўлида актив иш олиб борганлиги, тинчлик кучлари агрессия кучларини жиловлай олишига унинг астойдил ишонганлиги итальян халқининг жуда хилма-хил табақаларини тинчлик ва тараққиёт шиорлари остида жипслаштирди. Ўртоқ Тольятти бошчилигида Италия Коммунистик партияси Италия меҳнаткашларининг мустамлакачиликка қарши турли мамлакатлардаги озодлик ҳаракатини, Осиё, Африка ва Латин Америкаси халқларининг миллий озодлик кураши билан бирдам бўлишга қаратилган кенг ҳаракатини қувватлаб, кўп марталаб ўтказган оммавий чиқишларида раҳбар куч бўлди.

Замонимиз улуғ коммунистик ҳаракатининг энг йирик арбобларидан бири бўлган Пальмиро Тольятти пролетар интернационализми принципларининг тантанаси учун, коммунистик ҳаракат сафларини марксизм-ленинизм асосида бирлаштириш ва жипслаштириш учун изчиллик билан курашди. У, бузғунчиларга, ҳамма турдаги оппортунистларга қарши ҳормай-толмай курашди.

Совет Иттифоқининг коммунистлари ва барча меҳнаткашлари ўртоқ Пальмиро Тольятти мамлакатимизнинг содиқ ва синалган дўсти эканлигини, Италия билан СССР халқлари ўртасида дўстликни ривожлантиришга ва мустаҳкамлашга катта ҳисса қўшганлигини яхши билар, уни ниҳоят даражада ҳурматлар ва севар эдилар.

Ўртоқ Тольяттининг назарий асарлари итальян ва халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг назариясини ва практикасини ривожлантиришга қўшилган қимматли ҳисса бўлди.

Қалин дўстимиз ва ўртоғимиз, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби, буюк ватанпарвар ва итальян халқининг порлоқ келажаги учун, коммунизмнинг олижаноб идеаллари тантанаси учун курашчи Пальмиро Тольяттининг хотираси Совет Иттифоқи коммунистларининг ва барча меҳнаткашларининг қалбида абадий сақланиб қолади.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ.

1964 йил, 21 август.

ЎРТОҚ ПАЛЬМИРО ТОЛЬЯТТИ БИЛАН ВИДОЛАШУВ

Н. С. Хрушчев, А. Н. Косигин, Н. В. Подгорний, Б. Н. Пономарев Пальмиро Тольятти билан видолашдилар

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. С. Хрушчев 21 августда Қримга келди. У, Ялта яқинида оғир бетоб бўлиб ётган Италия Коммунистик партиясининг бош секретари ўртоқ Пальмиро Тольяттини бориб кўрмоқчи эди. Ўртоқ Тольятти қисқа вақт дам олиш учун Қримга келган эди. Ўша кунларда уни Артек пионерлари ўз байрамларига таклиф қилдилар. Ўртоқ Тольятти ёш ленинчилар йиғинида қизғин нутқ сўзлади. Шу учрашув вақтида ўртоқ Тольятти оғир бетоб бўлиб, ётиб қолди. Артек лагерида уни даволашга киришдилар.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев бугун бу ерга келганида унга Пальмиро Тольятти қирқ минут муқаддам вафот этганлигини хабар қилишди.

Н. С. Хрушчев ва у билан бирга келган А. Н. Косигин, Н. В. Подгорний, Б. Н. Пономарев Пальмиро Тольяттининг вафот этганлиги муносабати билан унинг рафиқаси, Италия Коммунистик партияси раҳбарлигининг аъзоси Леонильда Иоттига ва унинг қизи Маризага чуқур таъзия билдирдилар (улар бемор билан доимо бирга эдилар).

Ўртоқ Н. С. Хрушчев ҳамда Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг бошқа раҳбарлари Қримга келган Италия Коммунистик партияси бош секретарининг ўринбосари ўртоқ Луиджи Лонгога, Италия Коммунистик партияси раҳбарлигининг ва секретариатининг аъзоси ўртоқ Наттага ва Италия Коммунистик партияси раҳбарлигининг аъзолари Коломби ва Лама ўртоқларга чуқур таъзия билдирдилар ҳамда КПСС Марказий Комитети ва совет халқининг қардошларча бирдамлигини изҳор қилдилар.

Н. С. Хрушчев, А. Н. Косигин, Н. В. Подгорний, Б. Н. Пономарев ўртоқлар Пальмиро Тольятти жасади олдида бош эгдилар, атоқли коммунист, Италияда социализм ғалабаси учун курашчи, Совет Иттифоқининг қалин дўсти Тольятти билан видолашдилар.

— Халқаро коммунистик ҳаракатнинг атоқли арбоби, забардаст антифашист, ўз халқининг порлоқ келажаги учун мард курашчи, шонли Италия Коммунистик партиясининг атоқли раҳбари, Совет Иттифоқининг қалин дўсти ўртоқ Пальмиро Тольяттини, — деди Никита Сергеевич, — коммунистлар, барча совет кишилари узоқ вақтдан бери яхши биладилар. Ўртоқ Н. С. Хрушчев айтдики, Италия ва бошқа мамлакатларнинг меҳнаткашлари орасида ўртоқ Пальмиро Тольяттининг обрўйи жуда катта эди, ҳатто Тольяттининг сиёсий рақиблари ҳам унга тан берар эдилар.

Н. С. Хрушчев, А. Н. Косигин, Н. В. Подгорний, Б. Н. Пономарев ўртоқ Луиджи Лонгодан ва Пальмиро Тольятти вафот этган пайтда шу ерда бўлган италиялик бошқа ўртоқлардан бутун итальян халқига, Италиянинг барча меҳнаткашларига уларнинг бошига тушган бу мусибат муносабати билан совет кишилари ҳам чуқур қайғуда эканликларини айтиб қўйишни илтимос қилдилар.

— Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, бутун совет халқи, — деди Н. С. Хрушчев, — қардош итальян Коммунистик партиясининг жанговар фаолиятини юксак даражада қадрлайдилар. Тинчлик, демократия ва социализм учун олиб борилаётган мураккаб ва қийин курашда сизларнинг партиянгиз эришаётган муваффақиятлар ўртоқ Пальмиро Тольяттининг кўп қиррали ва жўшқин фаолияти билан кўп жиҳатдан боғлангандир. Италия Коммунистик партияси ўзининг бошига тушган шу оғир кунларда ўз раҳбарлиги теварагига тағин ҳам маҳкам жипслашиб, итальян меҳнаткашларининг бахт-саодати учун, социализм иши учун курашда марксизм-ленинизмнинг зафарли таълимоти асосида ғалаба қозонишига ишонамиз, — деди Н. С. Хрушчев.

Италиялик ўртоқлар Н. С. Хрушчевга ва бошқа совет раҳбарларига Италия коммунистлари бошига тушган бу кулфатга ҳамдардлик изҳор қилганликлари учун самимий ташаккур айтдилар. Луиджи Лонго ва профессор Марио Спаллоне ўртоқлар, совет мутахассислари, академиклар В. Василенко, Е. Шмидт, А. Арутюнов, профессорлар А. Марков, Р. Ткачев, О. Горбашева ўртоқ Пальмиро Тольяттининг ҳаётини сақлаб қолмоқ ва унинг охирги дақиқаларини енгиллаштирмоқ учун ҳамма чораларни кўрганликларини қайд қилдилар.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев ва бошқа совет раҳбарлари италиялик ўртоқларга ва марҳумнинг оиласига яна бир марта чуқур таъзия изҳор қилдилар.

(ТАСС).

Ўртоқ Леонильда ИОТТИГА

Азиз дўст ва ўртоқ!

Сизнинг умр йўлдошингиз, бизнинг қалин дўстимиз ва ўртоғимиз Пальмиро Тольяттининг вафот этганлиги бизни чуқур ларзага солди. Мана шу оғир ғам пайтида биз бутун қалбимиз билан Сиз билан биргамиз.

Мана шу оғир ғам-ғусса соатида Сиз, азиз Леонильда Иоттидан менинг ўртоқларим, оилам ва шахсан ўз номимдан билдирилган самимий таъзиямизни ва қардошларча ҳамдардлигимизни қабул қилишингизни сўрайман.

Ишчилар синфининг иши учун букилмас курашчи, Коммунистик партиямизнинг ва бутун совет халқининг содиқ дўсти Пальмиро Тольяттининг хотирасини абадий сақлаб қоламиз.

Сизга самимият билан

Н. ХРУШЧЕВ.

1964 йил 21 август.

ИТАЛИЯ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ РАҲБАРЛИГИНИНГ БАЁНОТИ

РИМ, 21 август. (ТАСС). Италия Коммунистик партиясининг бош секретари Пальмиро Тольятти вафот этганлиги муносабати билан бугун «Унита» газетасининг ошиғич сонида Италия Коммунистик партияси раҳбарлигининг баёноти эълон қилинди.

Ўртоқ Пальмиро Тольятти қувғинда бўлган машаққатли йилларда унга бош пана берган Совет еридаги Ялтада бугун, 21 августда Москва вақти билан соат 13 дан 20 минут ўтганда вафот этганлигини, дейилади баёнотда, Италия Коммунистик партиясининг раҳбарлиги чуқур қайғу билан маълум қилади.

Итальян халқининг буюк фарзанди, жаҳон коммунистик ҳаракатининг гениал раҳбари, ўзининг бутун умрини социализм, демократия ва тинчлик учун оғир ва тинимсиз курашга сарфлаган жангчи-революционер вафот этди. Фашизм авж ола бошлаган даврда итальян халқига ўзининг бутун томирлари билан мамлакатнинг турмуши, омма билан боғланган, марксизм таълимотидан нур эмган янги революцион партияни итальян халқига бера олган қўрқмас авангардга Пальмиро Тольятти Грамши билан бирга бошчилик қилди. У, ўзининг фикри ва ўзининг ҳаракатлари, анализининг равшанлиги ва сиёсий ташаббусининг дадиллиги билан буюк антифашист бирлик ҳаракатига, истибдод йўлини ғов солиб тўсган, цивилизацияни нацистлар ваҳшийлигидан қутқариб қолган ва тинчлик, миллий мустақиллик ва демократия кучларини ғалабага олиб келган халқлар ва миллатлар ҳамкорлигига ҳаёт, кенг кўлам ва букилмас куч берган кишилардан бири эди.

У, итальян қаршилик ҳаракатининг энг буюк раҳбарлари ва илҳомчиларидан бири бўлди, республика ва ватанимизнинг бутун янги тарихи шу ҳаракатдан туғилди.

У ўзининг интернационализм руҳи ва проблемаларнинг халқаро аҳамиятини тушуниши билан мамлакатимиз ҳаётига чуқур ва жуда мустаҳкам боғланган эди, шу туфайли у коммунистик интернационал раҳбарларидан бири бўлди. Испания республикасини ҳимоя қилиш йўлидаги курашнинг энг йирик арбобларидан бири бўлди, халқаро ишчилар ҳаракатини яратувчилардан ва унинг бирлигини ҳимоя қилувчилардан бири бўлди, — жаҳонда биринчи социализм мамлакатининг мард дўсти эди.

Унинг вафоти, дейилади сўнгра Италия Компартияси раҳбарлигининг баёнотида, — фақат партия учунгина, халқаро коммунистик ҳаракат учунгина эмас, шу билан бирга халқимиз учун, барча тинчлик ва тараққиёт кучлари учун ҳам оғир жудоликдир.

Тольятти энди орамизда йўқ. Лекин унинг иши, унинг васиятлари қолди...

Биз вафот этган курашчи олдида байроқларимизни энгаштирамиз. Биз устозимиз, ўртоғимиз, дўстимизнинг хурматини бажо келтирамиз. Халқни уни эсда сақлашга ва биз билан бирга мотам тутишга чақирамиз. Унинг номини дилга жо қилиб, янги жангларга ва янги ғалабаларга отланайлик.

ИТАЛИЯ МОТАМ ТУТМОҚДА

РИМ, 21 август. (ТАСС). Пальмиро Тольяттининг вафот этганлиги ҳақидаги хабар бутун мамлакатга яшин тезлигида тарқалди. Италия радиоси бу қайғули хабарни бир неча марта эшиттирди. Мамлакатдаги таниқли сиёсий арбобларнинг жуда кўп баёнотлари ҳам радио орқали эшиттирилди. Бу арбоблар ўз баёнотларида мамлакат ҳаётида ва жаҳон сиёсатида Пальмиро Тольятти жуда катта роль ўйнаганлигини якдиллик билан таъкидладилар.

ЎРТОҚ ПАЛЬМИРО ТОЛЬЯТТИ ЎЛИМИНИНГ САБАБИ ТЎҒРИСИДА МЕДИЦИНА ХУЛОСАСИ

21 август соат 13 да ўртоқ Пальмиро Тольяттининг нафас олиши ва қон айланиши тўсатдан бузилиб қолди.

Нафас олиш мароми ўзгара бошлади (чейнстоксча нафас олиш бошланди) ва томир уриши тезлашиб, минутига 146-150 га етди. Юрак фаолияти тартибсизланиб қолди, соат 13 дан 20 минут ўтганда эса юрак уриши тўхтади.

Юрак ичидан массаж қилиш, аппарат билан кислород бериб сунъий нафас олдириш, юрак ичига дорилар юбориш юрак фаолиятини яна бошлаб юбора олмади.

Ўртоқ Пальмиро Тольятти бош мия ҳаёт марказларининг фалаж бўлиб қолиши натижасида вафот этди.

Академиклар: Владимир Василенко, Евгений Шмидт, Александр Арутюнов. Профессорлар: Александр Марков, Марио Спаллоне, Роман Ткачев, Ольга Горбашева.

МОЛДАВИЯ СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ МЕҲНАТКАШЛАРИГА

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Молдавия ССР меҳнаткашларини республика фашистлар оккупациясидан озод қилинганлигининг йигирма йиллиги билан чин юракдан табриклайдилар.

Молдавия меҳнаткашлари ўтган урушнинг дастлабки кунларидан бошлабоқ жонажон Коммунистик партия раҳбарлиги остида бутун совет халқи билан биргаликда кўкракларини қалқон қилиб, социалистик Ватан ҳимоясига отландилар ва гитлерчи босқинчиларни тор-мор келтириш ишига муносиб ҳисса қўшдилар.

Молдавия тупроғини немис-фашист босқинчиларидан озод қилиш учун олиб борилган жангларда Совет Иттифоқидаги ҳамма миллат жангчилари ёнма-ён туриб курашдилар. Уларнинг ўлмас шижоаткорлиги буюк Ватанимиз халқлари бузилмас дўстлигининг намунаси бўлиб абадий хизмат қилади.

Коммунистик қурилишнинг улуғвор вазифаларини амалга оширишда Молдавия меҳнаткашларига янги-янги ютуқлар тилаймиз.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ — **СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ** — **СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ**

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев ва СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. И. Микоян румин халқининг миллий байрами — Руминия фашистлар асоратидан озод қилинганлигининг 20 йиллиги муносабати билан Руминия Ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Руминия Халқ Республикаси Давлат кенгашининг раиси Георге Георгиу-Деж ва Руминия Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси Ион Георге Мауерга табрик телеграммаси юбордилар. Улар бутун совет халқи номидан Руминия меҳнаткашларига самимий қутловлар ва энг яхши истаклар йўллаб, тинчлик ва социализм учун курашда Руминия меҳнаткашларига янги ва зўр муваффақиятлар тиладилар.

Совет халқи, дейилади телеграммада, румин халқи эришган ютуқларга чин юракдан қувонмоқда. Совет халқи ўзини Руминия меҳнаткашлари билан боғлаб турган қардошлик муносабатларини ғоят қадрламоқда.

Қатъий ишонч билдирамизки, дейилган телеграммада, қардошларча совет — румин дўстлиги мамлакатларимиз халқларининг бахт-саодати йўлида, социалистик давлатлар буюк ҳамдўстлиги ҳамда бутун жаҳон халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг бирлиги ва жипслиги манфаатлари йўлида бундан буён ҳам мустаҳкамлана беради ва ривожлана беради.

(ТАСС).

ЁШ МЕХАНИЗАТОРЛАРНИНГ ҚИММАТЛИ ТАШАББУСИ

Кустанай областидаги Ленин номли совхознинг ёшлар отрядига
Н. С. ХРУШЧЕВ МАКТУБИ

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. С. Хрушчев Кустанай область, Федоровский ишлаб чиқариш бошқармасидаги Ленин номли совхоз комсомол-ёшлар механизациялашган отрядига мактуб юбориб, бу мактубда қишлоқ хўжалигида меҳнатни ташкил этишни ва меҳнатга ҳақ тўлашни такомиллаштириш соҳасида отряд олиб борган ишларнинг тажрибасини мақтаб ёзди.

Шу отряднинг бошлиғи Иван Машко ва унинг дўстлари ўртоқ Н. С. Хрушчевга хат ёзиб, ўзларининг иш тажрибаларини айтиб берган эдилар. Улар ўз хатларида шуни маълум қилган эдиларки, илгари бу совхозда ерлар механизаторларга бириктиб қўйилмас эди ва уларнинг иш ҳақи қанча гектар ерни ишлашларигагина боғлиқ эди. Одамлар кўп миқдорда маҳсулот олишдан моддий манфаатдор эмас эди. Техникадан юксак даражада унумли фойдаланиш ва уни сақлашдан ҳам ҳеч ким етарли даражада моддий манфаатдор эмас эди, ремонт вақтида тежалган маблағлар ҳисобга олинмас эди.

Кустанай областидаги Ленин номли совхоз Олтой механизаторларининг тажрибасини ўрганиб, механизациялашган отрядлар ташкил қилди. Шу отрядларнинг ҳар бирига ер участкалари ва зарур миқдорда техника бириктириб қўйилди. Отрядлар доимий кадрлар билан таъминланди, механизаторларнинг меҳнатига ҳақ тўлаш етиштирилган маҳсулотнинг миқдорига бевосита боғлиқ қилиб қўйилди.

Янгича ишлаш яхши натижалар берди. 1962 йилнинг қийин иқлим шароитида Иван Машконинг механизациялашган отряди гектар бошига 12,6 центнер дон олди. Бу дон илгари вақтдагига қараганда анча арзонга тушди. Ғоят ноқулай бўлган ўтган йил отряд гектар бошига 10,5 центнер дон ва 281 центнер маккажўхори кўк пояси олди. Ҳозир далаларда мўл ҳосил етилмоқда. Отряд гектар бошига 18 центнер дон олишни мўлжаллаб турибди. Бундай отрядлар, деб ёзади қўриқ ерлардаги ёш ғаллакорлар, меҳнатни ташкил қилишнинг янги формаси бўлиб, ер ва техникадан юксак даражада унумли фойдаланишга имкон беради.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев Иван Машконинг комсомол-ёшлар механизациялашган отрядига юборган мактубида шуни қайд қилдики, Ленин номли совхознинг ёшлари жуда муҳим масалани — меҳнатни ташкил этишнинг ва унга ҳақ тўлашнинг энг самарали формаларини ёйиш ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига жорий қилиш масаласини кўтармоқдалар. Партия Марказий Комитети бу нарса қишлоқ хўжалигини янада муваффақиятли ривожлантиришнинг ҳал қилувчи шартларидан бири эканлигини неча марталаб уқтириб ўтган эди. Меҳнатга ҳақ тўлаш асосий кўрсаткичларга — ҳосилдорликка, ҳар бир центнер маҳсулотни етиштириш учун сарфланган вақтга ва маҳсулотнинг таннархига боғлиқ бўлиши лозим.

Сизнинг комсомол-ёшлар механизациялашган отрядингизнинг тажрибаси, — деб ёзади Н. С. Хрушчев қустанайлик ғаллакорларга, — эътибор беришга сазовор тажрибадир. Мамлакатнинг бошқа совхозлари ва колхозларидаги ёш меҳнаткашлар сизларнинг ташаббусингизни қувватлайдилар ҳамда меҳнатни ташкил этишнинг ва унга ҳақ тўлашнинг энг самарали формаларини кенг ўрганишга ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида жорий қилишга актив киришадилар, деб ўйлайман.

Никита Сергеевич ёшларнинг ишларига катта муваффақиятлар тилади, ҳосил ўрим-йиғимини муваффақиятли ўтказишни, Қозоғистоннинг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари давлатга беришга ваъда қилган бир миллиард пуд донга ўз ҳиссаларини қўшишларини тилаб истак билдирди.

Пальмиро Тольятти

ПАЛЬМИРО ТОЛЬЯТТИ БИЛАН ВИДОЛАШУВ

СИМФЕРОПОЛЬ, 22 август. (ТАСС мухбири). Бугун совет кишилари Италия Коммунистик партиясининг бош секретари, Италия ҳамда халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби, мард революционер ва тинчлик, демократия ва социализм учун курашчи, Совет Иттифоқининг содиқ дўсти ўртоқ Пальмиро Тольятти билан видолашдилар.

...Артек мачталарида қора лентали байроқлар пастга эгиб қўйилган. Артек — мотамда. Пальмиро Тольяттининг жасади солинган тобут супачага, гуллар ўртасига ўрнатилган.

Итальян халқининг, бутун меҳнаткаш инсониятнинг порлоқ истиқболи учун оташин курашчининг азиз сиймоси ҳамманинг ёдида. Яқиндагина у мана шу Артекда ўз юртдошлари — итальян болаларини, ота-оналари ўз ватанининг озодлиги ва мустақиллиги учун курашда ҳалок бўлган жазоирлик қора кўзли ўғил ва қиз болаларни, совет болаларини (унинг ўзи рус тилида улар билан яхши гаплашган эди), немис пионерларини худди меҳрибон отадек самимият билан қучоқлаган эди... Мана шу ердаги Гулхан майдонида унинг жўшқин нутқининг қуйидаги сўзлари эшитилган эди.

— Бизнинг тилимиз бошқа-бошқа-ю, лекин қалбимиз бир! Сизларнинг қалбларингизда ҳам, менинг қалбимда ҳам бир хил фикрлар ва бир хил идеаллар яшамоқда.

Қайғу ва таъзия изҳор қилиб, бутун дунёдан Қримга юборилаётган телеграммаларнинг кети узилгани йўқ. КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев эрталаб Артекка келди. А. Н. Косигин, Н. В. Подгорний, П. Е. Шелест, Б. Н. Пономарев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Л. В. Смирнов, КПСС Марказий Комитетининг аъзолари А. И. Аджубей, Н. В. Попова, КПСС Марказий ревизия комиссиясининг раиси Н. А. Муравьева, Совет Иттифоқи Маршали К. С. Москаленко ўртоқлар у билан бирга келишди. Пальмиро Тольяттининг рафиқаси Италия Коммунистик партияси раҳбарлигининг аъзоси Леонильда Иотти, унинг қизи Мариза, Италия Коммунистик партияси бош секретарининг ўринбосари ўртоқ Луижи Лонго, Италия Коммунистик партияси раҳбарлиги ва секретариатининг аъзоси ўртоқ Натта ҳамда Италия Коммунистик партияси раҳбарлигининг аъзолари Колонби ва Лама ўртоқлар ҳам тобут ёнида турибдилар. Бу ерга Монголия Халқ революцион партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Монголия Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси Ю. Цеденбал, Испания Компартиясининг бош секретари Сантьяго Карильо, Франция Компартияси Сиёсий бюросининг аъзоси Э. Фажон, Эрон халқ партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Радманаш, Тунис Компартияси Сиёсий бюросининг аъзоси Муҳаммад Хармал, Мартиника Компартияси Сиёсий бюросининг аъзоси Фитт Дюваль, Греция Компартияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Леонидас Стрингос, Испания Компартияси Марказий Комитетининг секретари Игнасио Гальего, «Проблеми мира и социализма» журнали редколлегиясининг Болгария Компартиясидан тайинланган аъзоси Чаракчиев, Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси З. Новак, Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг аъзоси Э. Кишхази, Португалия Компартияси Марказий Комитетининг секретари С. Виларигес ҳам келишган.

... Азиз дўстимиз тобути олдидан ўтаётган кишиларнинг кети узилмайди. Артек коллективи, СССРнинг турли районларидан келган меҳнаткашлар, кўпгина чет мамлакатлардан келиб, Қримда дам олаётган меҳмонлар марҳум билан видолашадилар. Н. С. Хрушчев, Л. Лонго, А. Н. Косигин, Н. В. Подгорний, П. Е. Шелест, Б. Н. Пономарев, Леонильда Иотти, А. Натта, А. Коломби, Л. Лама фахрий қоровулда турадилар. Пальмиро Тольяттининг қариндош-уруғлари, яқин кишилари тобут ёнида.

КПСС, Совет ҳукумати, Италия Компартиясининг раҳбарлари Пальмиро Тольяттининг жасади солинган тобутни олиб чиқиб, машинага ўрнатадилар. Мотам кортежи Симферополь аэропорти томон йўл олади.

Автомагистралнинг икки ёнидаги шаҳарча ва қишлоқларнинг аҳолисидан минглаб кишилар итальян халқининг ажойиб фарзанди, қадрдон дўстимиз ва ўртоғимиз билан видолашмоқ учун йўл ёқасига чиқиб турдилар.

Симферополда шаҳар кўчаларининг иккала бети одамлар билан лиқ тўла эди. Ҳамма ёқда — Пальмиро Тольяттининг қора ҳошияга ўралган портретлари. Биноларда мотам лентаси боғланган байроқлар.

Аэропортга минглаб меҳнаткашлар тўпландилар. Ўртоқ Пальмиро Тольяттининг қора ҳошияга ўралган катта портрети аэровокзал пештоқига осиб қўйилган. Италия, Совет Иттифоқи ва Украина ССР давлат байроқлари пастга эгилиб туради. Мотам куйлари янграйди. Симферополь гарнизони жангчиларидан ва Қора денгиз флоти денгизчиларидан фахрий қоровул саф тортиб турар эди.

П. Тольяттини Римда дафн этиш маросимида қатнашадиган КПСС делегацияси — КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Марказий Комитет секретари, СССР Олий Советининг депутати Л. И. Брежнев ва КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат, КПСС Ленинград шаҳар комитетининг биринчи секретари Г. И. Попов, шунингдек СССРнинг Италиядаги элчиси С. П. Козирев, Пролетар бирлиги Италия социалистик партияси раҳбарлигининг аъзоси Л. Либертини Москвадан Симферополга келишди.

Аэропортда Украина КП Қрим қишлоқ ва саноат область комитетларининг биринчи секретарлари И. К. Лутак ва Н. П. Суркин, қишлоқ ва саноат область ижроия комитетларининг раислари Н. А. Моисеев ва В. Н. Дружинин, меҳнаткашлар ва жамоат ташкилотларининг жуда кўп вакиллари мотам кортежини кутиб олдилар.

Пальмиро Тольяттининг жасади солинган тобут баланд супачага ўрнатилади. КПСС Марказий Комитетидан, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советидан гулчамбарлар қўйилади. Гулчамбарларнинг бирига: «Азиз ўртоғимиз Пальмиро Тольяттига Н. С. Хрушчев ва Н. П. Хрушчевадан» деб ёзилган. Бу ерда Украина КП Марказий Комитетидан, Украина ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советидан, ВЦСПСдан, ВЛКСМ Марказий Комитетидан, область партия комитетларидан ҳамда Қрим области меҳнаткашларидан, касаба союз ташкилотлари ва бошқа ташкилотлардан қўйилган гулчамбарлар ҳам бор.

Украина КП Қрим қишлоқ область комитетининг биринчи секретари И. К. Лутак мотам митингини очади.

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчевга сўз берилади.

Ўртоқ Н. С. ХРУШЧЕВ нутқи

Азиз ўртоқлар!

Қадрдон ўртоқ Луижи Лонго, бизнинг итальян дўстларимиз!

Биз сизлар билан қайғули дақиқада тўпландик. Бугун совет коммунистлари, совет кишилари ўртоқ Пальмиро Тольятти билан видолашмоқдалар ва уни охирги йўлга узатиб қўймоқдалар.

Италия Коммунистик партиясининг бош секретари жаҳон коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби Пальмиро Тольяттининг вафоти муносабати билан партиямиз Марказий Комитети Италия Коммунистик партияси Марказий Комитетига, Италиянинг барча меҳнаткашларига ўзининг чуқур таъзиясини изҳор қилди.

Ўртоқ Тольяттининг вафоти — Италия коммунистлари учун, Совет Иттифоқи коммунистлари учун, бутун дунё коммунистлари учун, ҳамма мамлакатлардаги меҳнаткашлар учун оғир жудоликдир. Пальмиро Тольятти сингари ўртоғингдан ажралиб қолган вақтингда, унинг жаҳон коммунистик ҳаракатини ривожлантиришга қўшган жуда катта ҳиссаси тамомила гениал аҳамиятга эга эканлигини тушуниб қоласан.

Ўзларингизга маълумки, ўртоқ Тольятти бир оз дам олиш учун ва совет кишилари билан учрашиб, суҳбатлашиш учун Қримга келган эди. Дам олиши охирлай деганда учрашиб, умумий курашдаги дўстлар ва ўртоқлар сингари гаплашиб оламиз, деб у билан келишиб олган эдик.

Лекин ҳаммамизнинг бошимизга катта кулфат тушди. Мен Қримга келган пайтимда, ўртоқ Тольяттининг юраги уришдан тўхтаган экан. Ишчилар синфининг иши учун буюк курашчилардан бири энди тириклар орасидан кетди, деган фикрга кўникиш қийин. Бу фикрга менинг кўникишим тағин шунинг учун ҳам айниқса оғирки, чамамда, мен ўртоқ Тольяттини кўпдан бери билган ва у билан учрашиб келган озгина кишиларнинг бири бўлсам керак, у — Учинчи Коммунистик Интернационалнинг энг кўзга кўринган раҳбарларидан бири — умумий буюк ишимизнинг ғалабаси учун ўзининг бутун жўшқин ғайрати билан кураш олиб борган даврлардаёқ у билан учрашиб турар эдим. Ўртоқ Тольятти ўша даврда кўп вақтларгача Москвада яшаган ва ишлаган эди.

Совет Иттифоқи коммунистлари, меҳнаткашлари ўртоқ Тольяттининг халқаро коммунистик ҳаракат сафларидаги фаолиятини ниҳоятда қадрлайдилар, унинг Коминтерн конгрессларида қилган докладлари ва сўзлаган нутқларини биладилар. Ўша йилларда мен Москва шаҳар партия комитетининг секретари бўлганим учун у билан тез-тез учрашиб, ўртоқ Эрколининг сўзларини эшитиб турар эдим, ўшанда биз Пальмиро Тольяттини ўртоқ Эрколи, деб атар эдик. Ўртоқ Тольяттининг халқаро аҳвол масалаларига бағишлаб шаҳар корхоналарида сўзлаган жўшқин нутқлари ва мазмунли докладлари Москвадаги кўпгина коммунистларнинг, Ватанимиз пойтахти меҳнаткашларининг ёдида турибди.

Ўртоқ Тольяттининг Коминтерн еттинчи конгрессида қилган чуқур мазмунли докладига ҳаммамиз қойил қолган эдик. Унинг партиямиз XX ва XXII съездларида сўзлаган оташин нутқлари эсимизда.

Ҳаммамиз ўртоқ Тольяттини коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби, Италия коммунистларининг йўлбошчиси деб биламиз. у неча ўн йиллар мобайнида ишчилар синфи иши учун, реакция ва фашизмга қарши олиб борилган курашнинг ҳамиша олдинги сафида бўлиб келди. Партияларимиз ўртасида қардошлик муносабатларини ўрнатишда ўртоқ Тольятти ғоят катта роль ўйнади.

Дўстинг ва ўртоғинг билан видолашиш оғир. Ўртоқ Тольятти ўзи учун яшагани йўқ, унинг бутун умри ишчилар синфининг ғалабаси учун, марксча-ленинча ғояларнинг тантанаси учун, меҳнаткашларнинг иши учун, социализм ва коммунизм ғалабаси учун курашга бағишланган эди.

Бугун, ўртоғимизнинг тобути олдида бош эгар эканмиз, улуғ Ленин иши учун, марксча-ленинча ғояларнинг тўла тантанаси учун, коммунизм ғалабаси учун курашни бундан буён ҳам давом эттира берамиз, деб Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети номидан, мамлакатимизнинг барча коммунистлари, барча меҳнаткашлари номидан Италия коммунистларини ишонтиришимга рухсат бергайсиз! Биз улуғ байроғимизни, пролетар интернационализмининг революцион байроғини қўлимизда маҳкам ушлаб ва баланд кўтариб бораверамиз!

Мана шу дақиқада Пальмиро Тольяттининг рафиқаси, унинг дўсти ва сафдоши — Леонильда Иоттига, унинг қизи Маризага, ўғли Альдога яна бир марта мурожаат қиламан ва уларга ҳамда ўртоқ Тольяттининг бутун оиласига ўзимизнинг ғоят сидқидил ва чуқур таъзияларимизни изҳор қилмоқчиман ва бошларига тушган кулфатда уларга мардоналик ва матонат тиламоқчиман.

Пальмиро Тольяттининг энг яқин дўсти, Италия Коммунистик партияси бош секретарининг ўринбосари Луижи Лонго мана шу ерда биз билан бирга турибди. У, ўртоқ Тольятти билан биргаликда революцион курашнинг каттагина йўлини босиб ўтди. Италия Коммунистик партиясининг бошқа раҳбар арбоблари, Пальмиро Тольяттининг сафдошлари — Натта, Коломби ва Лама ўртоқлар ҳам биз билан бирга турибдилар. Азиз дўстлар, бизнинг энг чуқур ва сидқидил таъзиямизни қабул қилгайсиз. Биз сизлар билан бирга қайғурмоқдамиз.

Биз Италия Коммунистик партияси раҳбарлигининг ҳамма аъзоларига, Италиянинг барча коммунистларига Пальмиро Тольятти курашган ишни охирига етказмоқ учун чин юракдан тағин ҳам кўпроқ мардлик, сабот-матонат тилаймиз.

Совет коммунистлари аминдирларки, меҳнаткашларнинг манфаатлари учун курашда шу қадар ажойиб ғалабаларни қўлга киритган партия — Италия шонли Коммунистик партияси ўзи учун оғир бўлган мана шу кунларда ўз сафларини тағин ҳам кўпроқ жипслаштиради. Биз аминмизки, Италия Коммунистик партияси Маркс-Энгельс-Ленин байроғини баланд кўтариб бораверади, Италия меҳнаткашларининг бахт-саодати учун, тинчлик, демократия ва социализм иши учун курашда янгидан катта-катта муваффақиятларга эришади.

Итальян халқининг буюк ва содиқ фарзанди, Италия коммунистларининг йўлбошчиси Пальмиро Тольятти курашган иш, марксизм-ленинизмнинг улуғ иши бутун ер юзида ғалаба қилади!

Алвидо, жанговар дўстимиз ва ўртоғимиз!

Шундан кейин Италия Коммунистик партияси бош секретарининг ўринбосари Луижи Лонго сўзлади.

Ўртоқ Л. ЛОНГО нутқи

Азиз ўртоқлар!

Биз бошимизга тушган жудоликнинг изтиробидан ларзага келган ҳолда Италия Коммунистик партиясининг раҳбари ўртоқ Пальмиро Тольятти жасадини Италияга узатмоқдамиз. Шундай бўлиб қолдики, унинг бошдан охиригача социализм иши учун узлуксиз ва мардонавор кураш олиб бориш билан ўтган умр йўли мана шу совет тупроғида, жаҳондаги биринчи социалистик мамлакатда узилди, эмиграциянинг энг оғир даврларида сизларнинг меҳмон дўстлигингиз ва ёрдамингиз туфайли, Тольятти Италиянинг озодлиги учун фашизмга қарши ўзи бошлаган курашни мана шу ерда давом эттириш ва ривожлантириш имкониятига эга бўлган эди.

Ўртоқ Лутак ва ўртоқ Хрушчевнинг Пальмиро Тольятти билан видолашиб айтган сўзлари учун биз чин кўнглимиздан, партиямиз ва Италия меҳнаткашлари номидан миннатдорчилик билдирамиз.

Касалликнинг оғирлиги совет врачлари ва мутахассислари тезликда кўрган чораларни ҳамда улар сўнгги имкониятлари қолгунча сарфлаган куч-ғайратларини натижасиз қолдирди. Бу кураш узлуксиз ва ҳамма воситалар билан олиб борилганлигига биз шаҳодат бермоқчимиз. Одамзоднинг қўлидан келадиган ҳамма чоралар кўрилди.

Энди Тольятти орамиздан кетди. Бу оғир жудоликнинг зўрлигини коммунистлар, меҳнаткашлар, бутун итальян халқи биз билан бирга англаб турибдилар. Италиянинг сўнгги қирқ йил ичидаги тарихида Тольятти итальян ва халқаро ишчилар ҳаракатининг йирик арбобларидан бири бўлиб келди.

Тольятти Октябрь революциясидан кейин Италияда ҳам ишчилар синфининг революцион партиясини тузиш зарурлигини Антонио Грамши билан биргаликда тушунган социалистик ҳаракатнинг илғор группасига аъзо бўлиб кирди.

Ҳозирги вақтда Италия Коммунистик партияси меҳнаткашлар билан халқнинг буюк партиясидир. шундай буюк партиянинг вужудга келиши, ривожланиши ва кураши Тольяттининг донишмандлиги ва сиёсий ташаббускорлиги билан, ундаги тафаккурнинг кучи ва теранлиги билан ҳал қилувчи даражада боғлангандир.

Унинг даҳоси ва сиёсий жўшқинлиги фашизмга қаршилик кўрсатиш ҳаракатида, Италияда миллий озодлик кураши олиб борган, демократик ва республика тузуми асосларини яратган, республика конституциясига ҳаёт бағишлаган демократик кучларнинг вужудга келишига ва бирлашишига таъсир кўрсатди.

Тольяттининг раҳбарлиги, жонбозлиги ва жонкуярлиги ана шу сўнгги йигирма йил мобайнида меҳнаткашлар, демократлар, халқ оммаси эксплуатацияга қарши, озодлик, тинчлик, социализм учун олиб борган ҳамма жангларда доимо кўриниб турди ва ҳал қилувчи роль ўйнади. Лекин Пальмиро Тольяттининг вафоти фақат бизнинг партиямиз учун, бизнинг мамлакатимиз учун зарба бўлиб тушгани йўқ. Коммунистик Интернационалнинг раҳбарларидан бири, бутун дунёда ишчилар ҳаракатини ривожлантириш ва бирлаштириш учун матонатли курашчи бўлган Тольятти халқаро коммунистик ҳаракат учун ҳал қилувчи пайтларда ўзининг муҳим ҳиссасини қўшди.

Тольяттида интернационализм руҳи, инсониятга социализм дунёсини очиб берган мамлакат билан чуқур боғланиш—курашмоқ ва социализм сари бормоқ учун ўз мамлакатининг шароитларига мувофиқ келадиган йўллар ва усулларни ленинизмнинг чуқур таълимотига тўла мос равишда қидириб топиш қобилияти билан уйғун равишда бирлашиб кетган эди.

У, атом фалокати одамларнинг тақдири ва цивилизацияси учун нақадар хавфли эканини биринчилардан бири бўлиб тушунди. Худди шунинг учун ҳам Тольятти ўзининг тинчликни ҳимоя қилиш йўлидаги фаолиятида чарчаш нималигини билмади ҳамда халқаро майдонда тинчликка ва барча халқларнинг мустақиллигига асосланган янги муносабатлар вужудга келтириш учун зарур бўлган учрашувлар ва ҳамжиҳатлик проблемасини барча демократик ва халқ кучлари олдига зўр изчиллик билан қўйиб келди.

Энди ана шу ақл-заковат машъалининг нури сўнди. Бу курашчининг қалби уришдан тўхтади. Италия меҳнаткашлари ва халқлари, ҳар бир мамлакатда ўз озодлиги учун, адолат ва тинчликнинг ҳукмронлиги учун курашаётган ҳамма одамлар мотам тутиб, йиғламоқдалар. Лекин унинг таълимоти қолади, унинг партиямиз ичида яшаётган, у, сиёсий кураш учун тарбиялаган одамларнинг дилларида яшаётган мероси қолади. Тольяттининг вафоти натижасида вужудга келган бўшлиқни англаб, унинг васиятларига амал қила биладиган, унинг ишини давом эттириб, демократик социалистик Италия учун кураш олиб бора оладиган ғоят катта куч қолади.

* * *

Митинг тамом бўлди. Сўнгги хайрлашув дақиқалари. Н. С. Хрушчев ва Н. П. Хрушчева Пальмиро Тольяттининг рафиқаси ва қизига яна бир марта ўзларининг чуқур таъзияларини изҳор этадилар. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Совет ҳукуматининг раҳбарлари, Италия Компартиясининг раҳбарлари ўртоқ Пальмиро Тольяттининг жасади солинган тобутни кўтариб, фахрий қоровул ёнидан олиб ўтадилар ва самолётга олиб чиқадилар.

Италия Коммунистик партиясининг раҳбарлари, Пальмиро Тольяттининг хотини ва қизи, Л. И. Брежнев, Г. И. Попов, СССРнинг Италиядаги элчиси С. П. Козирев ва бошқа кишилар самолётга чиқадилар.

Самолёт осмонга парвоз қилиб, Римга қараб учади.

М. ТУРОВСКИЙ.
(ТАСС).

МЕҲНАТКАШЛАР ИШИГА БАҒИШЛАНГАН УМР

Қардош итальян коммунистларининг партияси, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати оғир жудоликка учради: Италия Коммунистик партиясининг бош секретари, итальян халқининг буюк фарзанди, Италия халқининг ҳаётий манфаатлари учун, унинг порлоқ социалистик келажаги учун фидокор курашчи ўртоқ Пальмиро Тольяттининг қалби уришдан тўхтади. Катта ва кичик барча совет кишиларининг чуқур ҳурмати ва муҳаббатига сазовор бўлган содиқ дўстимизни йўқотган партиямиз, бутун халқимиз бениҳоя изтироб чекмоқда.

Италия халқининг, бутун дунёдаги меҳнат аҳлларининг хотирасида Пальмиро Тольятти оташин нотиқ, атоқли назариётчи ва публицист, марксизм-ленинизм идеяларини ижодий ривожлантирган ва пропаганда қилиб келган, оддий кишиларнинг эҳтиёжлари ва истак-орзуларига сезгир бўлган партия раҳбари, букилмас антифашист, изчил интернационалист, омманинг бирлиги учун, тинчлик, демократия ва социализм учун олиб борилган доимий курашнинг талантли ташкилотчиси бўлиб сақланиб қолади.

Профессионал революционер бўлган Пальмиро Тольятти ўзининг бутун умрини Коммунистик партияни яратиш ва мустаҳкамлашга, капитал ҳокимиятига қарши курашда оммани партия теварагида жипслаштиришга, ишчилар синфининг етакчилик ролини барқарор қилишга бағишлади.

Ўртоқ Тольятти 1893 йил 26 мартда Генуяда хизматчи оиласида туғилди. У 1912 йилда, студентлик чоғида Турин социалистларининг ёшлар ташкилотида ишлай бошлади, 1914 йилда эса социалистик партия сафига кирди. Марксизм-ленинизм назарияси ва Октябрь революциясининг тажрибаси билан танишиш уни Италия социалистик партиясидаги реформистларга қарши қатъий кураш йўлига олиб келди. У Антонио Грамши таҳрири остида чиқаётган ҳафталик «Ордине нуово» журнали теварагида бирлашган Турин революцион социалистлари группасига қўшилди.

Пальмиро Тольятти ўзининг дўсти ва маслакдоши Грамши билан бирга Турин ишчиларининг фабрика-завод советларини тузиш ҳаракатида актив қатнашди. Оташин пропагандист бўлган Тольятти Лениннинг пролетар революцияси назариясини омма орасига ёйди. Пролетариат синфий курашининг манфаатлари Италияда янги типдаги партия — Коммунистик партия тузиш зарурлиги масаласини кун тартибига қўйган вақтда эса у бу партияни қуришга дадиллик билан киришди. У, Грамши билан бирга Италия Коммунистик партиясининг коммунистларнинг ғоявий қуроли бўлган марксизм-ленинизм таълимотини эгаллаб олишига, партиянинг ишчилар синфининг чинакам авангарди бўлиб қолишига халақит бераётган Бордиги группаси ўтказишга уринган сўл сектантчиликдан партияни халос этишга ҳаракат қилди. 1926 йилда фашистлар Грамшини зиндонга ташлаганларида Пальмиро Тольятти партияга бошчилик қилди.

Пальмиро Тольятти ва унинг доимий содиқ сафдоши — Италия Компартияси бош секретарининг ўринбосари Луиджи Лонго, бошқа ўртоқларнинг раҳбарлигида партия ишчилар синфининг, халқ оммасининг фашист Муссолини диктатурасига қарши олиб борган курашига изчиллик билан ва ҳормай-толмай бошчилик қилиб келди. Қарийб 20 йил давомида Италия Компартияси фашизмга қарши нолегал шароитда курашди, катта ташкилий ва оммавий иш олиб борди, Испанияда франкочиларга қарши уруш олиб борилган йилларда интернационал бригадаларнинг сафларида бевосита қатнашди, Италия пролетариатининг фашизмга қарши халқ норозилиги ҳаракатини ва жуда катта забастовкаларини, кенг партизанлик ҳаракатини ва, ниҳоят, гитлерчи оккупациячиларга қарши қуролли қўзғолонни ташкил қилди — Италия Компартияси жанговар ҳаракатлари тарихининг мана шу қаҳрамонона саҳифалари Тольятти номи билан чамбарчас боғланган.

Урушдан кейинги мураккаб шароитда Тольятти раҳбарлигида Компартия итальян жамиятини демократик негизда тубдан қайта қуришга, Италиянинг миллий мустақиллигини Америка империализмининг ҳамлаларидан ҳимоя қилишга, монополистик капитал ҳокимиятига қарши омманинг курашини ривожлантиришга қаратилган ўзининг программасини ишлаб чиқди.

Тольятти урушдан кейинги Италия шароитида марксизм-ленинизм таълимотини ижодий қўлланиб, мамлакатни социалистик негизда қайта қуриш учун курашда пролетариатнинг деҳқонлар оммаси билан, ўрта табақалар билан кенг иттифоқларини тузиш проблемасини илгари сурди ва асослаб берди. Иккинчи жаҳон урушидан кейин Италия монархияни тугатиб, республика тузумини ўрнатди. Пролетариат ва кенг халқ оммаси фашизм тартибларини тиклашга ва диктатура режимини ўрнатишга қаратилган уринишларга қатъий зарба бериб келдилар ва зарба бермоқдалар. Эндиликда Италиядаги ишчилар синфининг ва барча меҳнаткаш табақаларнинг бирлиги монополияларнинг ҳужумига қарши бўлиб турибди. Бу — Пальмиро Тольятти раҳбарлигида Италия Коммунистик партияси ишлаб чиққан сиёсий йўл амалга оширилаётганлигининг натижасидир.

Италия Компартиясининг таъсири жуда ўсиб кетганлиги натижасида ички ва халқаро реакция коммунистларга қарши репрессиялар кампаниясини бошлаб юборди. Мана шундай вазиятда 1948 йил 14 июлда Тольяттига суиқасд қилинди. У, оғир ярадор бўлди. Халқ оммаси ўзининг севикли йўлбошчисига қарши қилинган бу террорга жавобан, мамлакат тарихида мисли кўрилмаган ялпи стачкани бошлаб юборди, бу стачкада 7 миллиондан кўпроқ меҳнаткаш қатнашди.

Пальмиро Тольятти коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг тинчликни сақлашга ва мустаҳкамлашга қаратилган бош йўлини зўр эҳтирос билан ўтказиб келди. Унинг нутқларидаги энг оташин сўзлар уруш хавфига қарши, турли ижтимоий системалардаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши учун, ёппасига ва батамом қуролсизланиш учун умумхалқ курашига даъват қилиб турди.

«Биз тинчликни биринчи ўринга қўямиз! Аввало, тинчлик бўлсин деймиз!» — у мана шу шиорлар билан коммунистларга, ишчиларга, бутун итальян халқига мурожаат қилди.

Меҳнаткашларнинг ҳаётий манфаатларини ҳимоя қилиш йўлида, тинчлик, демократия ва социализм учун барча прогрессив кучларни ишчилар синфи теварагида жипслаштириш йўлида Италия Коммунистик партиясининг фидокорона олиб борган кураши омма орасида партиянинг таъсирини узлуксиз мустаҳкамлай берди, партиянинг обрўсини ошира берди, меҳнаткашларнинг партияни жуда кенг миқёсда қўллаб-қувватлашини таъминлади. Эндиликда Италия Коммунистик партияси Италиядаги энг катта сиёсий куч бўлиб қолди. У, ёшлар федерацияси (комсомол) билан бирга икки миллионга яқин коммунистни ўз сафида бирлаштириб турибди. Партия учун овоз бераётган итальян сайловчиларининг сони йилдан-йилга кўпаймоқда. Кейинги сайловларда 8 миллионга яқин сайловчи партияга ишонч билдирди. Эндиликда, деган эди Тольятти, мамлакат тақдирига тааллуқли ҳеч бир жиддий проблемани Компартиянинг иштирокисиз ҳал қилиб бўлмайди.

Бутун дунё коммунистлари Тольяттини халқаро коммунистик ҳаракатнинг шонли ветерани деб, пролетар интернационализми принципларини изчиллик билан ҳимоя қилиб келган, коммунистик партияларнинг марксча-ленинча бирлигини ва жипслигини мустаҳкамлаш учун қатъият билан курашиб келган раҳбар деб биладилар.

У, ўзининг мақолаларида ва нутқларида халқаро ишчилар ва коммунистик ҳаракатнинг актуал проблемаларини ишлаб чиқишга кўп эътибор берди, марксизмнинг ғоявий душманларига қарши, бузғунчиларга ва сохта революционерларга қарши принципиал қатъий кураш олиб борди, бунинг учун уларнинг қутуриб қилган ҳужумларига учради. «Ялпи ишимиз учун курашда, — деди Тольятти, — партиямизни бошқа барча коммунистик ва ишчи партиялар билан боғлаб турган халқаро пролетар бирдамлиги ипларини ҳеч ким ҳеч қачон бўшаштира олмайди. Итальян миллати бизнинг мана шу бирдамлигимизга муҳтож... Ишчилар ва коммунистик ҳаракат бирлигини мустаҳкамлаш ва ҳимоя қилиш мамлакатимиздаги ва халқаро соҳадаги бутун фаолиятимизнинг зарур элементидир».

Тольятти (Эрколи)нинг III Интернационал сафларидаги раҳбарлик фаолияти, унинг Европадаги бир қанча мамлакатларда халқларнинг фашизмга қарши курашида бевосита иштирок этганлиги, мустамлака ва қарам мамлакатларнинг курашаётган халқлари билан, бошқа мамлакатларда тинчлик, озодлик ва мустақиллик учун омманинг ҳар бир чиқиши билан бирдамлик ҳаракатини Италияда ташкил этишда Тольяттининг бевосита иштирок этганлиги — коммунист-интернационалист олиб борган курашнинг намунасидир.

У, Италия ва бошқа капиталистик мамлакатлардаги пролетариатнинг, меҳнаткашлар оммасининг ўз мамлакатларида ҳокимиятни қўлга олган, социализм ва коммунизм қураётган ишчилар синфи ва халқлар билан, Совет Иттифоқи халқлари билан интернационал бирдамлигига алоҳида аҳамият бериб келди. Унинг сўзи билан айтганда, бундай интернационал бирдамлик «социалистик ҳаракат бўлиб қолиш ниятидаги бутун ҳаракатнинг негизидир».

Пальмиро Тольятти халқни, партияни Италиянинг социализм томон ҳаракат қилиши учун, тинч-тотув яшашни таъминлаш учун, қуролсизланиш учун, мустаҳкам ва доимий тинчлик учун курашни кучайтиришга чақирди. У, Италия ишчилар синфини, барча меҳнаткашларни социалистик жамият қуриш йўлида, бирдамлик ва бирлик йўлида, бутун дунёда социализм ва коммунизмнинг ғалабаси йўлида бирлашишга чақирди.

Тольятти ўзининг вафотидан бирмунча вақт олдин Италия парламентида нутқ сўзлаган эди. Италия коммунистлари, деган эди у, итальян демократиясини ривожлантиришга, туб иқтисодий ва социал ўзгаришларни амалга оширишга олиб борадиган йўлларни бундан буён ҳам қидиришни давом эттираберади, Компартия шу йўлларни ўзининг пировард мақсадини — социалистик жамият қуришни, тинчликка, озодликка, социал адолатга ва барча халқлар ўртасида қардошликка асосланган жаҳоншумул тартибни вужудга келтиришни яқинлаштирадиган йўл деб билади.

Бутун дунё коммунистлари ўзининг қардоши ва сафдоши билан видолашаётган бугунги кунда бу сўзлар Италия ишчилар синфига, итальян коммунистларига қолдирилган васият бўлиб янграмоқдаки, уларни Тольятти 40 йилдан бери ленинча йўлдан бошлаб борди.

Пальмиро Тольятти Совет Иттифоқининг жонажон дўсти эди. Энг қийин шароитларда, оғир синовлар йилларида у партия сафларида, ишчилар синфида, итальян халқида мана шу олижаноб ҳисни тарбиялаб вояга етказди. Совет кишиларининг турмушини, меҳнатини, истак-орзуларини яхши билган Тольятти коммунизм қураётган Совет Иттифоқи халқларини руҳлантираётган юксак идеалларни ҳормай-толмай оммалаштириб келди. У 13 августда Артекда пионерлар йиғилишида сўзлаган ўзининг охирги нутқида бундай деган эди: «Русча гапириш жуда қийин, лекин айни вақтда жуда ҳам осон. Осонлигининг сабаби шуки, идеяларимиз, интилишларимиз ва курашимиз муштарак бўлганлиги каби, қалбимиз ҳам муштаракдир. Гапиришим осонлигининг сабаби шуки, Италияда биз ҳам тинчлик, демократия ва социализм учун курашмоқдамиз, бутун дунёда социализм ва тинчлик учун олиб борилаётган муштарак кураш бизларни бирлаштириб турибди».

Мана шу мотам соатида совет кишилари оғир жудоликка учраган итальян коммунистларига, Италиянинг барча меҳнаткашларига, Италиянинг бутун халқига чуқур ҳамдардлик изҳор қиладилар ва бу жудолик дардини улар билан бирга тортадилар. Пальмиро Тольяттининг номи барча коммунистларнинг қалбида, барча меҳнат аҳлларининг қалбида, бутун прогрессив инсониятнинг хотирасида абадий яшайди.

КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИ ЎРТОҚ ПАЛЬМИРО ТОЛЬЯТТИНИ ДАФН ЭТИШ МАРОСИМИГА ЖЎНАБ КЕТДИ

КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари, СССР Олий Совети депутати Л. И. Брежнев ва КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат, КПСС Ленинград шаҳар комитетининг биринчи секретари, СССР Олий Совети депутати Г. И. Поповдан иборат КПСС делегацияси 22 августда самолётда Қримга жўнаб кетди.

КПСС делегацияси ўртоқ Пальмиро Тольяттининг жасади солинган тобутни Қримдан Италияга олиб боришда йўлда ҳамроҳ бўлади. Делегация Римда ўртоқ П. Тольяттини дафн этиш маросимида қатнашади.

КПСС делегациясини Внуково аэродромида КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси А. П. Кириленко, КПСС Марказий Комитетининг секретарлари Ю. В. Андропов ва Л. Ф. Ильичев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат В. Е. Семичастний, КПСС Марказий Комитетининг ишлар мудири Н. П. Черняев, КПСС Марказий Комитети бўлими мудирининг ўринбосари Д. П. Шевлягин кузатиб қўйдилар. (ТАСС).

ИЛҒОРЛАРГА—ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Совети давлатга сабзавот, полиз маҳсулотлари, мева ва узум сотишнинг (топшириш) август ойи иккинчи ўн кунлиги якунларини қараб чиқиб, Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини Бухоро областига беришга қарор қилдилар. (область партия комитетининг секретари ўртоқ МАТЧОНОВ, область ижроия комитетининг раиси ўртоқ БОЗОРОВ, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш область бошқармасининг бошлиғи ўртоқ ҒАНИЕВ, область матлубот жамиятининг раиси ўртоқ МИРЗАБОЕВ). Бу область ўн кунликда давлатга 13,4 процент миқдорида сабзавот, 21 процент миқдорида полиз маҳсулотлари, 20,1 процент миқдорида ҳўл мева топширган. Мавсум бошидан буён эса давлатга йиллик планга нисбатан 36,8 процент сабзавот, 35,3 процент полиз маҳсулотлари ва 60 процент ҳўл мева топширган.

Кўчма Қизил байроқ Андижон область, Хўжаобод бошқармасидаги Киров номли ихтисослаштирилган боғдорчилик-виночилик совхозига топширилди. (Совхоз директори ўртоқ МАДЕРОВ, партия ташкилотининг секретари ўртоқ КАНДЕЛЬ, ишчилар комитетининг раиси ўртоқ ҚУРБОНОВ). Бу совхоз давлатга сабзавот топшириш йиллик планини 130 процент бажарган. Ўн кунликда давлатга йиллик планга нисбатан 25,2 процент миқдорида ҳўл мева, 1,8 процент миқдорида узум етказиб берган. Йил бошидан буён эса ҳўл мева тайёрлаш планини 74 процент, узум тайёрлаш планини 6,9 процент бажарган.

Хоразм областида ҳам ҳўл мева тайёрлаш суръати яхши бораётганлиги қайд қилиб ўтилди. Бу область ҳўл мева харид қилиш йиллик планини 100 процент бажарган ва август ойининг иккинчи ўн кунлигида йиллик планга нисбатан 28 процент миқдорида мева тайёрлашга эришган.

23 АВГУСТ 1964 ЙИЛ
№ 196 (12.850).

ЖОНКУЯР КИШИЛАР

ФАРҒОНАДАН ХАТ

Ерга чигит тушгандан буён бу колхоз даласида иккинчи бўлишимиз. Олдинги келганимизда ҳамма майдондаги ғўзалар биринчи культивациядан чиққан, ким билан суҳбатлашсак «баҳорнинг эркалиги меъёридан ошиб кетяпти, ғўзаларимизнинг ривожи ҳар йилгидан 15-20 кун орқада» деган сўзларни эшитгандик. Ўшанда, табиат қилгилигини қилиб, экин ривожини ортга силтади, ишқилиб одамларни ҳам измига солиб, бунга кўниктирмасайди, деб шубҳалангандик.

«Коммунизм» колхози — Қувадагина эмас, бутун Фарғона областида пешқадам ва юқори ҳосилли хўжалик. Коммунизмчилар икки минг гектар ерда пахта етиштиришади. Юбилей йилида гектаридан 35 центнердан, жами 7 минг тонна «оқ олтин» армуғон этишмоқчи. Эл дастурхонига бошқа ноз-неъматлар ҳам тўкишади. 260 тонна сут, 130 тонна гўшт, 40 минг дона тухум, юз тоннадан зиёдроқ дон сотишмоқчи бу йил давлатга.

Ана шундай сертармоқ хўжалик серташвиш ҳам бўлиши табиий. Уни қанчалик тадбирли ва омилкор бўлмасин, ёлгиз раис ёки партком секретари бошқариши мумкин эмас. Колхоз правлениеси ва партия ташкилотининг фаолияти барча колхозчилар ва уларнинг жигарбанди бўлган 124 коммунист ҳамда 300 дан ортиқ ўт юрак комсомолнинг актив иштироки билан кучлидир. Бу ерда ҳар бир колхозчи ўзи ишлаётган соҳа учун жавобгар эканини чуқур ҳис этади. Яхшиси, учинчи бригада сувчиси Ғафур Раҳимовнинг бу ҳақдаги фикрини эшита қолинг.

— Бригадамиз етмиш икки гектар ерда пахта етиштиради, — дейди сувчи, — кузда ҳамма ер обдон шудгор қилиниб, устига эски пахса деворнинг тупроғи тўкилди. Хамирдек кўпчиган ерга эрта баҳорда минерал ва маҳаллий ўғит аралашмаси сепилиб, айни вақтда чигит экилди. Уруғлик гўё юмшоқ кўрпага ташлангандек ернинг намига униб чиқа қолди. Аммо бу ишнинг бошланиши эди, холос. Ҳар бир туп ниҳолни бамисоли йўргакдаги фарзандинг каби авайлаб парвариш қилмасанг, минг уринганинг билан ҳосил тугдиролмайсан. Буни коллективимизнинг ҳар бир аъзоси яхши тушунади ва шу туфайли жон куйдириб, астойдил меҳнат қилади.

— Меҳнат ҳақи эса турмушни тебратишгагина эмас, балки орзу-ҳавасларга ҳам имкон берадиган даражада, — деб гапни илиб кетади Ғафурнинг касбдоши Тўланбой Турсунов, — хотиним билан икковлон бўлиб ойига икки юз эллик сўмдан ошириб ҳақ оляпмиз. Меҳнатингдан шунақа баҳраманд бўлгач, тер тўкиб ишлайсан-да! Ҳар туп ниҳол элимизнинг «оқ олтин» хирмонига қанча барака қўшса, юртимиз шунча фаровон, халқимиз тўқ яшайди.

Шу боисдан ҳам бу колхознинг ҳар бир аъзоси коллектив мулкини кўз қорачиғидай асрайди, жамоат бойлигини оширишга астойдил интилади. Одамларнинг бу ажойиб хусусияти артелга қанчалик катта фойда келтираётгани ҳақида олдий колхозчидан раис мартабасигача кўтарилган ёш, аммо талантли ва қобилиятли раҳбар, миришкор деҳқон Мусажон Шербўтаев қуйидаги кичик бир мисолни келтирди.

— Одатда кўп хўжаликларда пахтазор пайкалининг четлари ола бўлади. Баъзилар буни «трактор бемалол юролмайди» деган баҳона билан оқлашга уринадилар. Бизнинг колхозимиздагилар эса буни хўжасизлик деб баҳолайдилар. Дарҳақиқат, ҳар бир картамизда 10 сотихдан ола ер қолаверса, хўжалигимиз бўйича 160 гектар ер чиқитга чиқади-я. Ҳар бир қарич ердан унумли фойдаланиш бизнинг шиоримиз бўлиб қолган.

«Коммунизм» колхози аъзолари бир туп ҳам ғўзанинг нобуд бўлмаслиги учун қаттиқ курашадиган хасис деҳқонлардан. Ҳар бир ниҳолнинг тагини авайлаб юмшатиб, дори-дармон беришда «Пўлат от»ларнинг темир панжалари қуёш фарзандининг нозик баданини заха қилмасин деб, бу панжаларни махсус қоплар билан ўрашди. Бундай меҳрибонликни ҳис этган ғўзалар яйраб кетди, ҳаводан тўйиб-тўйиб нафас олди, ердан мадад олди.

«Коммунизм» колхози республикамиз колхозлари орасида биринчи бўлиб меҳнатга бевосита пул билан ҳақ тўлаш системасини жорий этди. Тўғри, янгиликни ҳамма бирданига ҳазм қила олмади. Мутал Солиев, Ҳасанбой Идрисов, Мўминжон Эргашев сингари қўл учида иш қилиб, енгил-елпи ҳаёт кечириш ишқивозлари ҳам топилиб қолди. Бундай кишилар ҳалол меҳнат қилишдан қочиб, бошқа ёқларга кетиб қолишди ҳам. Аммо вақт ўтиши билан хатоларини тан олиб, коллективга таъзим қилиб келишди.

Колхозда «бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун» деган ажойиб принцип шу бугуноқ чуқур илдиз отмоқда. Бир бригада ё звенонинг ютуғига бутун хўжалик аъзолари қувонишади, бирор колхозчининг бошига ташвиш тушса, ҳамма бу қисматни енгиллаштириш йўлини излайди.

Колхоздаги 22 бригада дала шийпонининг ҳаммаси шинам қилиб безатилган. Хўжалик бўйича ва ҳар бир бригадада ўтган йили пахта етиштиришдаги асосий кўрсаткичлар баён этилган жадвал, шунингдек юбилей йилида қилинадиган конкрет ишлар диаграммасини ҳар бир дала шийпонида кўрасиз. Уларда колхоз ва ҳар бир бригаданинг иш фаолияти ойнадек акс этиб турибди. Кимлар техникага дўст тутиниб мўл ва арзон пахта етиштиряпти-ю, комплекс механизацияни жорий этишда ким оқсаяпти — буни жадвалдаги рақамлар ҳикоя қилиб беради.

Партиянинг ҳар бир сўзини оммага етказувчи, илғор тажриба ва фан ютуқларини кенг жорий этиш тарғиботчилари бўлган оташ қалбли кишилар — юздан ортиқ агитаторлар мана шу жадвал ва диаграммадаги кўрсаткичларнинг бу йил тағин ҳам мазмундор бўлиши учун бутун маҳоратларини ишга соляпти.

Коммунист Аҳмаджон Юсупов бошлиқ бригада дала шийпонига келганимизда колхозчилар дам олиб ўтиришарди. Агитатор Абдуазим Ҳамдамов колхоздаги умумий аҳволга тўхталди. Унинг суҳбатидан маълум бўлишича, ҳамма майдондаги ғўзалар тўрт марта комплекс парваришдан чиқарилган. Минерал ўғитларнинг йиллик нормаси ўтган ойнинг биринчи ярмидаёқ ишлатиб бўлинган. Энди навбат «шарбат»га келди. 170 сувчи бу ишни расамади билан меъёрига етказмоқда. Катта майдонлардаги ғўзаларда 10-12 тадан бўлиқ кўсак бор.

— Лекин колхозимиз бўйича 400 гектар, жумладан бизнинг бригадамизда 12 гектар ернинг ғўзаси ривожланишдан орқада қолмоқда, — деди агитатор. — Ҳосилга ҳосил қўшиш ойлиги бўлган августда ана шу майдонлардаги ниҳолларни алоҳида парвариш қилмасак, кузга бориб қизариб қолишимиз мумкин.

Ўртоқ Ҳамдамов бундан буён ғўзани қандай парвариш қилиш ҳақида мутахассисларнинг маслаҳатини лўнда қилиб тушунтириб, сўнгра бригада ишларини таҳлил қилишга ўтди. У гапни колхозчиларнинг маиший турмушидан бошлади. Бригадага уюшган 50 хўжаликнинг ярмидан кўпроғида телевизор, ҳаммасида радиоприёмник борлиги, барча хонадонлар Ильич нурлари билан чароғонлигини таъкидлаб, бунга ҳалол меҳнат туфайли эришилганлигини айтди.

— Лекин меҳнатни ташкил этишда талай камчилигимиз борлигидан кўз юммаслигимиз керак, — деди у. — бригадамизда ҳар бир ишловчи киши ҳисобига бултур атиги 2,7 тоннадан пахта етиштирилибди. Ахир, бу колхознинг ўртача кўрсаткичидан ҳам паст-ку. Хўжалик бўйича ҳар бир киши қарийб 4 тоннадан «оқ олтин» етиштирган. Муродали Йигиталиев бригадасида эса бу рақам 10,5 тоннага етган.

Агитатордан сўнг колхозчилар бирин-кетин сўзга чиқиб, маҳсулот таннархини камайтириш, меҳнат унумдорлигини ошириш учун нималар қилиш кераклиги ҳақида ўз мулоҳазаларини билдиришди. Шу билан бирга улар правление ва партия ташкилотига эътирозлар билдиришди. Жумладан, мавсумий яслида беланчаклар сонини кўпайтириш, дала шийпонида вақт-вақти билан кинофильмлар кўрсатиб туриш, «Билим» жамиятининг район ва область бўлими лекторлари суҳбатини уюштиришни таклиф этишди. Агитатор колхозчиларнинг таклиф ва мулоҳазаларини хўжалик раҳбарларига етказишга ваъда қилиб, суҳбатни якунлади.

* * *

Ўша куни кечгача колхозда бўлиб, меҳнат аҳлининг ажойиб ишлари билан танишдик. Улар барча қийинчиликларни мардонавор енгиб, юбилей йили мўл ҳосилга мустаҳкам замин яратмоқдалар.

А. НАБИХЎЖАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Ҳ. КАВЛОНОВ,
Фарғона қишлоқ область партия комитетининг сиёсий маориф уйи мудири.

БУХОРО ОБЛАСТИ. Ромитан ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Ромитан» совхози механизаторлари республика ва Ўзбекистон Компартиясининг юбилейини мўл ҳосил етиштириш билан нишонлашга аҳд қилганлар. Ўртоқ Д. Баротов бошлиқ бригадада ҳосил айниқса мўл тўпланяпти. Механизатор Яҳё Идиев ҳозир ҳам ҳар куни 7-8 гектарга етказиб культивация қилиб, меҳнатда намуна кўрсатмоқда. Суратда: комсомол аъзоси, агитатор Зокир Идиев (ўнгда) ва моҳир механизатор Яҳё Идиев.

Ш. Мўминов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

МАШИНА ТЕРИМИ — ИШНИНГ УНУМИ

Машина чиндан ҳам деҳқоннинг оғирини енгил қиладиган мўъжизакор дўст, йўлдош ва асл кўмакдоши бўлиб қолди. Буни ҳар куни, ҳар қадамда ҳис этиб, кўриб турибмиз.

Мен ўтган йилги мавсумда «зангори кема» билан 100 тонна пахта терган эдим. Ҳамкасбларим Неъмат Зиёев, Розиқ Тўраев ва бошқалар ҳам мавсум топшириғини ошириб бажардилар. Шундай бўлса-да, колхозимизда умумий майдоннинг 25 процентидаги пахта машиналарда териб олинди. Бу қаноатланарли эмас, албатта.

Бу йил колхозимиз бўйича етиштирилган ҳосилнинг қарийб 800 тоннаси «ХВС-1,2» агрегатларида йиғиштириб олинади. Мен эса бултургидан 50 тонна кўп, яъни 150 тонна пахтани машинада териб беришга қарор қилганман. Ўз сўзимнинг уддасидан чиқиш учун ҳамма шароитлар мавжуд. Чунки ғўзалар машинабоп қилиб ўстирилмоқда. Терим машиналари эса аллақачонлар ремонтдан чиқариб қўйилган.

Биз терим агрегатларини кўз қорачиғидай асраш туфайли яхши кўрсаткичларга эришамиз. Теримнинг дастлабки кунларида агрегатларни техник қаровдан ўтказамиз. Барча қисмларининг бенуқсон ишлашига тўла ишонч ҳосил қилгач, теримга киришамиз.

Шу кунгача колхозимиздаги терим агрегатларининг ҳаммаси техника қаровидан ўтказилди.

Биз ғўза баргларини ўз вақтида ва сифатли тўктирилишига эришамиз. Машина теримини уюшқоқлик билан ўтказиш учун барча чораларни кўрамиз. Республикамиздаги ҳар бир механизатор 3 миллион 600 минг тонналик кўкўпар хирмонимизга ўз ҳиссасини қўшиш учун ғайрат камарини маҳкамроқ боғлаб ишга тушиши керак.

Ҳусан МУРОДОВ,
Шаҳрисабз бошқармасидаги «Коммунизм» колхозининг механик-ҳайдовчиси.

ХУШХАБАРЛАР

Поп районидаги Охунбобоев номли совхоз бинокорлари яқинда муддатидан илгари хўжаликнинг иккинчи бўлимида янги клуб биносини фойдаланишга топширган эдилар. Ҳозир улар совхоз марказида 500 кишига мўлжалланган клуб ва Оқжар қишлоғида 50 ўринга мўлжалланган касалхона биноларини фойдаланишга топшириш арафасида туришибди.

М. Акбаров.

* * *

Каттақўрғон станцияси коллективи Когон темир йўл бўлинмасида пешқадамлик қилмоқда. Улар етти ой ичида вагонларнинг бекор туришини камайтириб, шу ҳисобдан ҳар бир юкли вагон оборотини 1,5 марта тезлаштиришга эришдилар.

А. Очилов.

* * *

Иккинчи кварталда самарали меҳнат қилиб, Ўрта Осиё саноат корхоналари ўртасидаги социалистик мусобақада ғолиб чиққан Қувасой цемент комбинати коллективи учинчи кварталда ҳам яхши натижаларни қўлга киритмоқда. Цементчилар ҳар ойда пландан ташқари 200 минг донага етказиб шифер, 700 тонна цемент ишлаб чиқаришга муваффақ бўлмоқдалар.

М. Мамедов,
Ш. Сайдумаров.

МУНОФИҚ

ҲАЖВИЯ

— Рухсат этинг, ўғлим, — социал-таъминот бўлими мудири кабинетига чўққисоқол, ёши олтмишларда, лекин ҳали тетик киши кириб келди.

Мирпўлат қариялар билан муомала қилиб ўрганиб қолган, бу кабинетга ёшлар камдан-кам келишади, келишса ҳам отаси ёки онасининг иши билан. Мирпўлат аризачиларни ўрнидан туриб, ҳурмат билан кутиб олади, эшиккача кузатиб қўяди. «Бу ерга келган ҳар бир киши давлатнинг ғамхўрлигини сезиб турсин», — дейди у бўлим ходимларига. Зотан қизил дарвоза тепасидаги вивескада ёзиглиқ «...район социал-таъминот бўлими» деган сўзлар идоранинг расмий бир номи. Аслида содда қилиб «Ғамхўрлик бўлими» деб қўя қолса бўларди.

— Қани, ўтирсинлар, — жой кўрсатди Мирпўлат.

Чол юмшоқ креслога ўтирди-ю, эски танишлардек Мирпўлатдан ота-онасининг соғлиғини, уй ичини, ҳатто қўни-қўшниларнинг омонлигини бирма-бир сўраб чиқди. Ниҳоят қўлтиғидаги папкадан бир даста қоғоз чиқариб, ичидан бир варақ қоғозга ёзилган аризани ажратди-да, дастанинг устига қўйиб мудирга узатди.

— Мен Сотиболди Каримов бўламан, — деб гап бошлади у яна, — пенсионерман. Пенсия пули, шукурки, етиб турибди. Бу ерга келмас ҳам эдим-ку, таниш-билишлар қўйишмади, хизматларингиз катта экан, сизга шахсий пенсия беришлари мумкин, албатта, ариза беринг, деб маслаҳат қилишди. Ҳужжатларимни тўплаб ҳузурларига келдим.

Мирпўлат ҳужжатларни кўздан кечира бошлади, сарғайиб, йиртилиб кетган справкалар, характеристикалар... Баъзилари тахланган жойидан йиртилиб, тўрт бўлак бўлиб кетган, орқасига қоғоз ёпиштирилиб ямаб қўйилган. Мудир овоз чиқармай ўқий бошлади.

«Берилди ушбу справка шул ҳақдаким, Сотиболди Карим ўғли 19.. йилнинг март ойида муаллимлар тайёрлов бир ойлик курсини битирди. Мазкур справка...»

Мирпўлат яна бошқасига кўз ташлади:

«Сотиболди Карим ўғли... СБ мактабининг муаллими бўлиб ишлади», «... Карим ўғли Худосизлар жамиятининг фаол-аъзоси сифатидаги хизматлари бирлан тақдирга лойиқ дурур...»

— Сиз ўқимаган курс ҳам қолмаган эканда, Сотиболди ака, — деди Мирпўлат бошини кўтариб.

— Ҳа, ўғлим халққа хизматларимиз сингган одаммиз. Ҳозир олий маълумот олиш учун ёшлар тўрт-беш йил ўқишади. Курсларда ўқиганимни ҳисоблаб чиқсам, маълумотим олийдан ҳам ошиб кетибди, ўғлим. Қаерда курс очилса, каминани юборишарди-да, ўзиям.

— Хўп ишлар бўлган экан-да, ўша вақтларда, «Худосизлар жамияти»...

— Ҳа, худосизлар жамияти дегани ҳозир эшитар қулоққа қизиқ туюлади. Аммолокин ўша даврда халойиққа илм-маърифат тарқатиш, дин ботқоғидан чиқариш... Эҳ-ҳе, не-не ишларни қилмадик, ўғлим. Биз жамият аъзолари чойхоналарда, ҳатто масчитларда домлалар билан баҳслашардик, мот қилардик. Бир куни денг...

Мирпўлат бошқа нарса ҳақида ўйланиб қолди. У маҳалла комиссиясининг раиси эди. Клубда атеистик темаларда лекция ва суҳбатлар уюштирилар, аммо бу кечаларда кўпроқ ёшлар иштирок этишарди. «Қани энди, маҳалламизда Сотиболди акага ўхшаган кишилар динга ишонувчилар билан якка-ма-якка суҳбат ўтказишса,— деб ўйлади у. — Маҳалламизда мавлуду, хатми қуръонлар бўлмасди». Бирдан Қосим ака ёдига тушиб кетди. «Бечора оғир касал бўлиб қолганга ўхшайди. Касалхонага бормай, уйида ётибди, бир хабар олиб чиқиш керак» — кўнглидан ўтказди у.

— Ҳужжатларингизни ташлаб кетинг, танишиб чиқамиз, натижасини кейин маълум қиламиз.

— Қачон хабар олай, ўғлим?

— Сиз овора бўлманг, ўзимиз хабар қиламиз.

— Раҳмат, омон бўлгур. Хўп бўлмаса, хайр ўғлим.

Кечқурун Мирпўлат Қосим акани кўргани кирди. Дарвозани очиши биланоқ кимдир қироат билан қуръон ўқиётганини эшитди. «Ие, Қосим ака дам солдиряптими?» — деб ўйлади у.

— Келинг, айланай, — деди Қосим аканинг кампири. У капгирни михга илиб, меҳмонга пешвоз чиқди.

— Қосим акани кўриб кетай деб келгандим. Тузукмилар?

— Худога шукур, анча тузалиб қолдилар. Уйга киринг, айланай.

Уй нимқоронғи, бурчакдаги темир кроватда Қосим ака елкаси билан нафас олиб ётибди, рўпарасига қўйилган стулда кимдир кўзларини юмганча дуо ўқиётир. Мирпўлат яқинроқ бориб қараса — кеча олдига ҳужжат кўтариб борган Сотиболди ака! «Қўшни маҳаллага Сотиболди қори кўчиб келибди, нафаси жуда иссиқмиш» — чолларнинг бу гапи қулоғига киргандек бўлувди. Ўша қори шу эканда!

Қори кўзини очиб, Мирпўлатни кўрди-ю, тили калимага келмай қолди.

— Қори ака, нега жим бўлиб қолдингиз?

— Э, э... Ассалому алайкум, ўғлим.

— Халққа шунақа хизматларим сингган денг?!

Қори жавоб бермай, шошилганча ҳассасини олиб, эшикка қараб йўрғалади.

И. ҲАЙДАР.

ЕМ-ХАШАКНИ КЎПРОҚ ЖАМҒАРАЙЛИК

Ўзбекистон ССР областлари ва ишлаб чиқариш бошқармаларида дағал хашак тайёрлаш ҳамда силос бостиришнинг бориши тўғрисида 1964 йил 20 августга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — областлар ва ишлаб чиқариш бошқармалари, иккинчи стун — жамғарилган дағал хашак, учинчи стун — силос.

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ	113,8	24,9
Яккабоғ	151,1	23,4
Қарши	139,9	42,5
Ғузор	111,0	35,1
Косон	110,9	33,3
Шаҳрисабз	105,6	14,5
Чироқчи	69,6	10,1
ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ	79,7	11,4
Калинин	88,9	—
Оққўрғон	83,9	21,4
Янгийўл	83,7	12,7
Бўка	80,7	1,7
Юқори Чирчиқ	78,4	37,9
Ўрта Чирчиқ	68,5	—
Бекобод	60,7	—
СИРДАРЁ ОБЛАСТИ	79,3	5,3
Фориш	136,1	—
Жиззах	94,2	13,7
Киров	73,9	1,8
Сирдарё	72,2	20,2
Пахтаорол	68,8	0,6
Янгиер	50,0	2,2
Гулистон	39,9	—
Янгиерларни ўзлаштириш бошқармаси	30,1	—
СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ	61,2	28,5
Денов	71,3	29,1
Сариосиё	70,6	14,7
Термиз	61,1	12,9
Шўрчи	54,1	37,6
Шеробод	47,4	52,0
БУХОРО ОБЛАСТИ	60,9	0,2
Томди	125,4	—
Ромитан	76,6	—
Навоий	64,6	1,4
Қоракўл	49,9	—
Вобкент	44,6	—
Бухоро	44,0	—
Ғиждувон	39,5	—
ФАРҒОНА ОБЛАСТИ	54,9	8,3
Қува	71,3	19,3
Ленинград	65,7	14,8
Фарғона	64,5	0,4
Киров	55,3	6,0
Охунбобоев	49,6	16,3
Ўзбекистон	48,7	9,8
Поп	47,6	—
Олтиариқ	47,3	—
САМАРҚАНД ОБЛАСТИ	53,8	3,5
Нурота	70,1	4,2
Пойариқ	65,8	5,1
Иштихон	59,3	—
Каттақўрғон	58,9	0,4
Норпой	58,3	2,3
Самарқанд	55,6	0,7
Пастдарғом	46,0	1,3
Ғаллаорол	41,5	19,7
Булунғур	39,6	3,7
АНДИЖОН ОБЛАСТИ	52,3	23,0
Москва	60,2	28,7
Марҳамат	57,1	28,3
Наманган	55,5	26,2
Янгиқўрғон	53,1	14,5
Учқўрғон	52,7	19,8
Чуст	51,8	20,5
Избоскан	50,5	36,6
Андижон	50,3	25,8
Хўжаобод	49,0	17,2
Қўрғонтепа	48,2	19,2
Балиқчи	47,2	19,3
Задарё	43,0	26,0
ХОРАЗМ ОБЛАСТИ	49,8	—
Ҳазорасп	58,5	—
Янгиариқ	58,4	—
Шовот	54,4	—
Хева	42,4	—
Гурлан	36,7	—
ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР	23,2	1,5
Чимбой	32,5	—
Қўнғирот	28,9	—
Мўйноқ	20,9	—
Амударё	20,6	—
Хўжайли	20,1	—
Тўрткўл	17,3	—
Кегайли	13,8	—

МАЖБУРИЯТЛАР ОЙНАСИ

Москва бошқармаси партия комитети ҳафтада бир марта чиқараётган «Информацион варақа»да мажбуриятларнинг қандай бажарилаётгани ҳақида хабар қилиниши билан бирга, илғорлар тажрибасини ёритишга ҳам алоҳида эътибор беріляпти. Варақа — илғорларнинг чинакам минбари бўлиб қолди. Чунончи, варақанинг кейинги сонларидан бирида Свердлов номли колхоз партия комитетининг секретари ўртоқ Т. Ашуров колхоздаги пешқадам механизаторларнинг иш тажрибаларидан ҳикоя қилади. Шунингдек, «Ленинград» колхози чорвадорларининг тажрибаси батафсил анализ қилинган.

Бундан ташқари, варақада «Партия XXI съезди», Ленин номли колхозлардаги Э. Иминов, А. Ҳасанов, М. Исаев, А. Солиев ва У. Акбаров каби миришкор сувчиларнинг илғор иш усуллари қизиқарли баён этилган.

Шуниси ибратлики, варақада хўжаликлар бўйича мажбуриятлар қандай бажарилаётганлиги, бу соҳада пешқадам колхозларнинг яхши ишлари тўғрисида ўрнак олса арзийдиган гаплар бор.

А. РАҲИМОВ.

БИЗНИНГ ПОЧТА

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ОММАВИЙ ИШЛАР ВА ХАТЛАР БЎЛИМИДА

Кеча редакцияга 66 хат ва 4 фотосурат келди. 59 хат бўлимларга чиқарилди. Бир шикоят хатда келтирилган фактларни текшириш учун махсус мухбир юборилди. Икки хат юзасидан жойлардаги тегишли ташкилот раҳбарлари билан телефон орқали боғланиб, тилга олинган камчиликларни бартараф қилиш ҳақида фикр алмашилди. 4 хат текшириб чора кўриш учун маҳаллий партия, совет ташкилотларига юборилди. Қуйида кечаги почта материалларининг баъзиларини ўқийсиз.

САЛОМАТЛИК ПОСБОНЛАРИ

Қўқон шаҳридаги Гагарин номли медицина билим юртини 160 дан ортиқ қиз-йигит битириб чиқди. Улар жойларга ишга жўнаб кетдилар.

Ў. НАЗАРОВ.

115.000 ДОНА

ТЕРМИЗ. «НАМУНА» КОЛХОЗИНИНГ ИЛҒОР ТОВУҚБОҚАРИ МУХТАРАМА АБДУРАҲИМОВА ЎЗИГА БИРКИТИЛГАН 1.000 ТОВУҚДАН 115 МИНГ ДОНА ТУХУМ ОЛИБ, ЙИЛЛИК ПЛАННИ АДО ЭТДИ. У, ЯНА 40 МИНГ ДОНА ТУХУМ ТОПШИРИШ МАЖБУРИЯТИНИ ОЛДИ.

Ш. УСМОНОВ.

ФОЙДАЛАНИШГА ТОПШИРИЛДИ

Сирдарё бошқармасидаги «Қизил Октябрь» колхозида йилнинг тўрт фаслида мевалар сақланадиган типовой омборхона қурилиб, фойдаланишга топширилди.

Н. УРОҚБОЕВ.

ДЎСТЛИК ДАСТУРХОНИ

Ўзбекнинг дастурхони
Ердай сахий, катта.
Қуёшдай иссиқ нони
Мақталар мамлакатда.
Даврада рус, ҳинд, қозоқ,
Вьетнам, афғон, кубалик,
Ўзбек, негр — дили оқ,
Хўп олиб, салом-алик,
Чеҳраларда яшнаб нур,
Дилга тўлдирар ғурур.
Ўртадаги дастурхон,
Товланар алвон-алвон:
Чиннипарда шарбат, бол,
Бош-бош узум аймоқи.
Гижда нондай юз тортган
Говмишларнинг қаймоғи.
Андижоннинг анжири,
Наманганнинг олмаси,
Тарвуз, анор, нашвати —
Қовун, беҳи — ҳаммаси,
Дўстлик боғида битган,
Бир оила меҳнати.
Бу бойлик — меҳнат файзи,
Она ернинг ҳиммати.

Обид РАСУЛЕВ,
Янгийўл райони.

УЗОҒИМИЗ ЯҚИН БЎЛДИ

Сирдарё область алоқа конторасп Гулистон ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Мирзачўл» совхозининг 5-бўлими марказида янги телефон станцияси қуриб, ишга туширди. Бу — бўлим ишчиларининг узоғини яқин қилди.

Э. РЎЗИБОЕВ.

ЧОРВА МОЛЛАРИ УЧУН

Андижон бошқармасидаги «Октябрь» колхозида чорва моллар туёғи йил сайин ортиб бораётир. Яқинда колхозда 500 бош қорамол сиғадиган молхона биноси қурилди.

А. АБДУЛАҲАДОВ,
Андижон области.

ХЎЖАОБОДНИНГ ТУРСУНОЙИ

«Ленинград» колхозининг механизатор қизи Фотимахон Умаралиевани «Хўжаободнинг Турсунойи» дейишади. Фотимахон ўтган йили ўз агрегати билан 150 тонна «оқ олтин» териб, яхши натижага эришган эди. Унинг бу йилги аҳди 165 тонна. Фотимахон ҳозир ўз универсалини моҳирлик билан бошқариб ҳосилга ҳосил қўшаётир.

А. МУСАЕВ,
Андижон области.

БИЛАДИ-Ю, ЛЕКИН АЙТМАЙДИ

Раис Ашраф Акбаровни колхознинг Жар қишлоғидаги бир хонадон меҳмонга таклиф этди. Раис айтилган ерга анча кечиниб, қош қорайганда келди. Мезбон ва келиб ўтирган бошқа меҳмонлар раисга пешвоз чиқиб уйга таклиф этдилар.

Раис уйга кириб, бир чойнак чой тугагунча уч-тўрт марта эшикка ҳам чиқиб келди.

Бу ҳолдан мезбон ташвишланиб:

— Ҳа, раис бува, нима бўлди, — сўради.

— Ҳеч нима бўлгани йўқ, лампа чироғингиз жуда хира ёняпти.

Раис бошқа бирор нарса дейишга тили бормади. Раиснинг чироқдан узоқ вақт кўз узмай ўтиришининг боиси бор. 1961 йили колхознинг Жар қишлоқ ва Бешоғач участкаси электрлаштирилди. Участкалардаги ҳамма жамоат ва турар жой бинолари электрлаштирилди. Бундан ҳамма хурсанд бўлди. Афсуски, бу қувонч кўпга бормади. Орадан сал ўтмасданоқ электр чироқлари ёнмай қўйди. Нега шундай бўлди? Бунинг сабабини ҳеч ким билмайди. Бунинг сабабини фақат колхоз раиси Ашраф Акбаров билади-ю, лекин лом-мим демайди.

М. ЯНГИБОЕВ.
Самарқанд ишлаб чиқариш бошқармаси, Охунбобоев номли колхоз.

* * *

Республикамиз шаҳар ва район меҳнаткашларидан С. Валиев (Наманган шаҳри), А. Холматов (Янгиер райони), Қолтибоев (Боёвут), Қ. Фаражуллаев (Самарқанд), Ф. Ҳамроев (Вобкент), О. Матёқубов (Янгиариқ), М. Қодиров (Ленинград райони), Э. Абдиев (Шўрчи), М. Бердалиев (Ильич райони), Х. Каримов, Р. Назиров (ҳарбий қисм) ўртоқлар юборган хат-хабарларда ҳам ютуқ-камчиликлар ҳақида гап боради.

РУМИНИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ ФАШИЗМ ЗУЛМИДАН ОЗОД ҚИЛИНГАНЛИГИНИНГ 20 ЙИЛЛИГИ

РУМИН ХАЛҚИНИНГ МИЛЛИЙ БАЙРАМИ

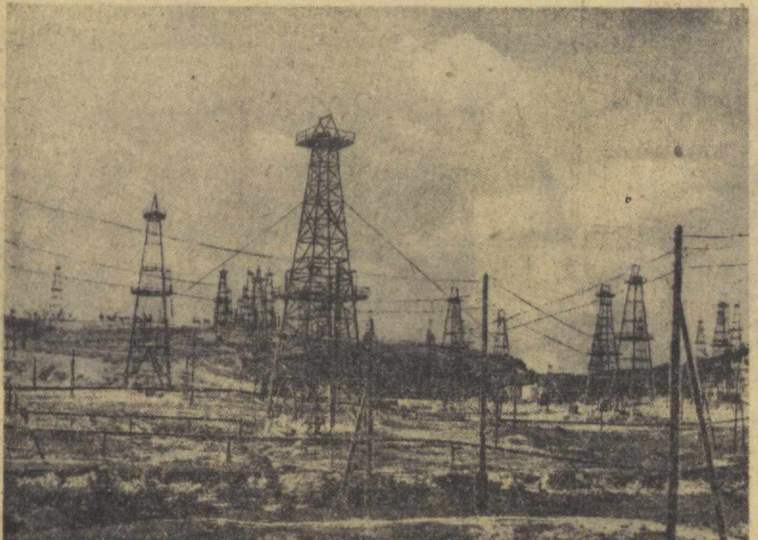

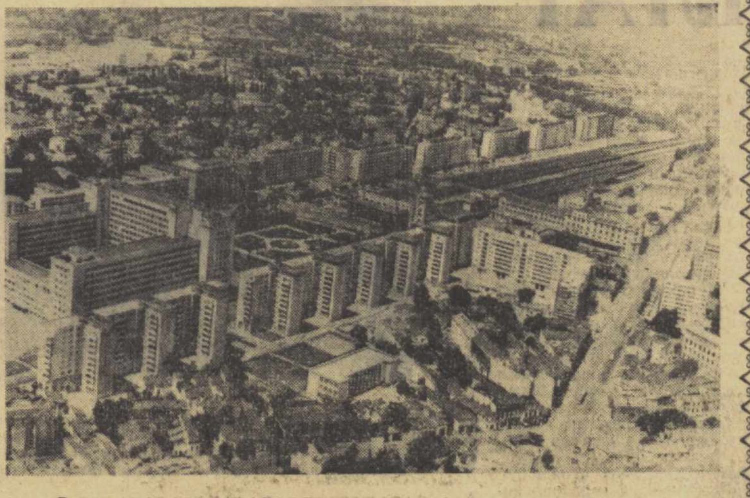

Руминия халқ республикаси. Республикада нефть саноати тез ривожланмоқда. Сўнгги йилларда нефтни қайта ишлаш корхоналари, янги нефть конлари ишга туширилди. Айниқса Олтения области мамлакатда чиқадиган нефтнинг чорак қисмини етказиб беради. Суратда: (чапда) Олтениядаги нефть қудуқлари. Ўнг томондаги суратда эса Руминия Халқ республикасининг пойтахти — Бухарест шаҳрининг кўриниши.

Аджерпресс-ТАСС фотолари.

Бугун румин халқи ўз мамлакатининг фашизм зулмидан озод қилинганлигининг йигирма йиллигини нишонлайди. Дарҳақиқат, 1944 йилнинг 23 августи бу жафокаш юрт аҳолисининг тарихида бурилиш нуқтаси бўлди, асрлар оша давом этиб келган эксплуатация, қашшоқлик ва қолоқликка абадий хотима берилган кун сифатида тарихга кирди.

Қаҳрамон Совет Армиясининг шиддатли ҳужумига бардош беролмаган немис фашист галалари Руминия тупроғида ҳам халқ оммасининг қаттиқ қаршилигига дуч келдилар. Мамлакатнинг озодлиги ва мустақиллиги йўлида авж олиб кетган халқ революцион кураши порлоқ ғалаба билан якунланди, душман Руминиядан қувиб чиқарилди.

1944 йил 23 августда рўй берган қуролли қўзғолон Руминия компартияси раҳбарлигида ватанпарвар кучлар томонидан амалга оширилди. Бунинг натижасида халқ ҳокимиятини ўрнатиш ва социалистик Руминияни вужудга келтириш йўли очилди. 1947 йил декабрь ойида Руминия Халқ Республикаси ташкил топгач, халқ оммаси Руминия Ишчи партияси раҳбарлигида янги ҳаёт —социалистик жамият қуришга киришди.

Ўтмишда короллар, помешчиклар ва капиталистлар юрти бўлган, эрк сари талпинган жафокаш халқнинг қадр-қиммати ва ҳуқуқи поймол қилинган, қашшоқлик ҳамда жаҳолат ҳукм сурган Руминияга ҳозир бир назар ташланг, бу ажиб ўлкада қисқа вақт ичида рўй берган улкан ўзгаришларни кўздан кечиринг. Шунда ўз мамлакатининг ҳақиқий эгаси бўлган халқнинг азми, куч-қудрати ва букилмас иродасига қойил қоласиз.

Руминия озод қилингандан сўнг мамлакат халқ хўжалигини тиклаш, ишлаб чиқаришни ривожлантириш, молиявий-иқтисодий ишларни йўлга қўйиш, халқ эҳтиёжини қондириш, давлат саноат бошқармаларини тузиш, пул ислоҳоти ўтказиш, аҳолидан олинадиган солиқларни қайта кўриб чиқиш ва бошқа муҳим тадбирлар Руминиянинг социалистик йўлдан ривожланишига имкон берди. Социалистик қайта қуриш вазифаларини ҳал этиш Руминия ишчилар синфининг барча кучларини бирлаштиришни талаб қиларди. Шу мақсадда 1948 йил февралида Коммунистик ва Социал-демократик партияларнинг бирлашган съезди бўлди ва ягона марксчи-ленинчи партия — Руминия Ишчи партияси тузилди. Бу эса Руминия ишчилар ҳаракатидаги марксча-ленинча идеологиянинг буюк тантанаси бўлди.

Руминия Ишчи партияси мамлакатнинг сиёсий ҳамда ижтимоий-иқтисодий ҳаётига моҳирлик билан раҳбарлик қилмоқда. Партиянинг 1948 йил февралида бўлиб ўтган биринчи съезди мамлакатда социализмнинг иқтисодий асосларини яратиш вазифасини кун тартибига қўйди. Ўша йилнинг апрель ойида эса Руминия Халқ Республикасининг биринчи Конституцияси қабул қилинди. Унда румин халқининг халқ-демократик тузумини ўрнатиш учун курашда эришган ютуқлари қонун билан мустаҳкамланди.

Руминия илгари чет эл капиталига қарам бўлганлиги, саноати заиф ривожланганлиги ва қишлоқ хўжалиги қолоқ бўлганлиги сабабли биринчи навбатда оғир саноатни вужудга келтириш чораларини кўриш лозим эди. Бусиз мамлакатнинг иқтисодий ва техникавий жиҳатдан қолоқлигига барҳам бериб бўлмасди. Шу сабабли Руминия Ишчи партияси мамлакатни социалистик асосда индустрлаштириш ва қишлоқ хўжалигини жадал ривожлантириш йўлини тутди, халқ оммасининг бутун куч-ғайратини социализмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришга сафарбар этди.

Халқ хўжалигини ривожлантиришнинг биринчи (1951 — 1955 йиллар) ҳамда иккинчи (1956—1960 йиллар) беш йиллик планлари топшириқларининг муваффақиятли бажарилганлиги халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида қўлга киритилган улкан ютуқларда ўз ифодасини топди. 1960 йили ишлаб чиқарилган ялпи саноат маҳсулоти 1938 йилдагига нисбатан беш баравар кўп бўлди. Шундан сўнг, халқ хўжалиги ва маданиятни ривожлантиришга қаратилган янги олти йиллик план (1960—1965 йиллар) қабул қилинди. Социализмнинг иқтисодий базасини ривожлантириш, халқ хўжалигининг барча соҳаларида социалистик ишлаб чиқариш муносабатларини ўрнатиш жараёнини тугаллаш бу планнинг бош вазифаси қилиб белгиланди.

Шуни ҳам айтиш керакки, халқ ҳокимияти йилларида Руминияда саноатнинг янги, хил-ма-хил тармоқлари вужудга келди ва тобора ривожланиб бормоқда. Қишлоқ хўжалик машиналари, юк автомобиллари, металл ишловчи станоклар, нефть саноати учун ишлатиладиган асбоб-ускуналар тайёрлайдиган тармоқлар, кемасозлик ва бошқалар шулар жумласидандир.

Руминияда қора металлургияни ривожлантиришга алоҳида эътибор берилияпти. Илғор техника базасида жуда кўп қора металлургия корхоналари қурилди ва реконструкция қилинди. Хунедоардаги металлургия комбинати республика металлургиясининг марказларидан биридир. Галац шаҳрида қурилаётган қора металлургия комбинати ҳам румин саноатининг йирик объектларидан ҳисобланади. Бу комбинат йилига 4 миллион тонна пўлат ишлаб чиқариш қувватига эга бўлади.

Олти йиллик планда мамлакатнинг химия саноатини ривожлантириш ҳам назарда тутилган. Саноатнинг бу тармоғи Руминияда илгари сира бўлган эмас. Химиянинг катта истиқболларини ҳисобга олиб, ҳукумат олти йиллик планда саноат учун белгиланган капитал маблағларнинг 20 процентини химия саноатига ажратди. Химия маҳсулотларини ишлаб чиқариш 1951—1963 йиллар давомида 13 марта ўсди. Олти йиллик охирида эса химиянинг саноат ишлаб чиқаришидаги ҳиссаси тахминан 12 процентни ташкил қилади.

Дунай, Арджеш дарёларида қурилаётган гидроэлектростанциялар, Бухуш, Гирлень ва бошқа жойларда барпо этилаётган иссиқлик электростанциялари Руминия халқ хўжалигини тез ривожлантириш имконини яратади.

Руминия Халқ Республикасининг қишлоқ хўжалигида ҳам катта ўзгаришлар рўй берди. Социалистик индустрлаштириш қишлоқ хўжалигини социалистик асосда қайта қуриш вазифасини муваффақиятли ҳал этишда ғоят муҳим роль ўйнади. Руминия Ишчи партияси қишлоқ хўжалигини социалистик изга солишнинг бирдан-бир тўғри йўли ишлаб чиқариш кооперацияси тузишдан иборат эканлигини кўрсатиб ўтди. Қишлоқларда социализм ғалабаси учун курашда деҳқонлар моддий манфаатдорлигини ленинча принциплар асосида изчиллик билан амалга оширилмоқда. 1962 йили румин халқи қишлоқ хўжалигини социалистик асосда қайта қуришни тугаллади, мамлакатда социалистик ишлаб чиқариш муносабатлари тўла қарор топди.

Ҳозир Руминия далаларида 65 минг трактор, 62 минг трактор сеялкаси, 32 мингдан ортиқ комбайн ва бошқа хил қишлоқ хўжалик машиналари ҳамда агрегатлари хизмат қилмоқда. Бу йил қишлоқ хўжалиги эҳтиёжлари учун яна 10 минг трактор ва кўп сонли бошқа механизмлар етказиб берилади.

Мамлакат қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга салмоқли ҳисса қўшаётган давлат хўжаликлари эришаётган ютуқлар ҳам қувонарлидир. Бу хўжаликлар ихтиёрида ҳайдаладиган бир ярим миллион гектардан ортиқ ер бор. Бу—мамлакатдаги ҳайдаладиган ерларнинг 15 процентдан ортиғини ташкил этади.

Социалистик тузум туфайли румин меҳнаткашларининг турмуш шароити тобора яхшиланиб бормоқда. Кейинги 13 йил ичида Руминиянинг миллий даромади уч мартадан зиёд, ишчи ва хизматчиларнинг иш ҳақи эса икки мартадан ортиқ кўпайди.

Руминия Ишчи партияси ва ҳукуматининг халқ фаровонлигини ошириш тўғрисида муттасил қилаётган катта ғамхўрлиги медицина хизмати кўрсатиш, уй-жой бинолари қуриш, меҳнаткашларнинг маданий-маиший эҳтиёжларини қондириш ва бошқа тадбирларни амалга оширишда ҳам яққол кўзга ташланмоқда. Масалан, олти йилликнинг (1960 — 1965 йиллар) дастлабки тўрт йили ичида фақат давлат маблағлари ҳисобига 162 минг квартира қурилди. Таълим-тарбия, халқ маорифи, адабиёт ва санъат, маданият ва бошқа соҳаларда ҳам жиддий муваффақиятларга эришилмоқда.

Руминия Халқ Республикасининг бошқа социалистик мамлакатлар билан иқтисодий, маданий, илмий-техник алоқалари ҳам кенгайиб бораётир. Бунга Совет Иттифоқи билан Руминия Халқ Республикаси ўртасидаги дўстона ҳамкорлик ёрқин мисол бўла олади. Руминиядаги жуда кўп йирик объектлар, саноат корхоналари СССРнинг беғараз ёрдами билан барпо қилинаётир. Борзештидаги химия комбинати, Нэводаридаги суперфосфат ўғитлари ва олтингугурт заводи, Хунедоардаги кокс химияси заводи, Яссидаги пенициллин фабрикаси, Розноводаги азот ўғитлари заводи, Браздаги иссиқлик электростанцияси ва бошқа кўплаб корхоналар шулар жумласидандир.

Руминия Халқ Республикаси бошқа қардош социалистик мамлакатлар қатори ўз ташқи сиёсатида тинчлик учун кураш, давлатлар ўртасидаги урушларнинг олдини олиш йўлини тутмоқда. Ҳозир Руминия 57 мамлакат билан дипломатик муносабатлар, 80 мамлакат билан эса савдо-сотиқ алоқалари ўрнатган.

Янги ҳаёт қураётган румин халқининг истиқболи янада порлоқ!

Р. ТЕМУРОВ.

ТУРЛИ мамлакатлардан ХАБАРЛАР

ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМ НАМУНАСИ

ГАВАНА. Куба Фанлар академиясининг президенти Антонио Нуньес Хименес СССР Фанлар академиясининг ходимлари ўзларининг кубалик ҳамкасбларига кўрсатаётган ёрдамга «бу чинакам пролетар интернационализмининг ифодасидир» деб баҳо берди. У, бу гапларни биринчи биргаликдаги совет-куба океанография экспедицияси ўз ишини бошлаб юборганлиги муносабати билан ўтказилган матбуот конференциясида айтди.

Антонио Нуньес Хименес бундай деди: Совет Иттифоқи океанографияни ривожлантириш соҳасидагина эмас, балки илм-фаннинг бошқа кўпгина соҳаларида ҳам Кубага жуда катта ёрдам кўрсатмоқда. Бу ёрдам, деди у, ўз билим ва тажрибаларини кубалик илмий ходимларга бераётган мутахассисларни юбориш йўли билан ҳам, шунингдек кўп миқдорда илмий ускуна-асбобларни жўнатиш йўли билан ҳам амалга оширилмоқда.

Совет—Куба океанография экспедициясида 30 га яқин совет олимлари ва кубалик 7 илмий ходим, шунингдек студентлар қатнашмоқда.

«Академик Ковалевский» кемасида совет олимларидан катта бир группаси Гаванага келди. Бу кема экспедициянинг базаси бўлади.

ҚИСҚА САТРЛАР

⊙ Руминия озод қилинган куннинг 20 йиллиги муносабати билан Руминия Халқ Республикасининг Давлат кенгаши «Ватан озодлигининг 20 йиллиги» медалини таъсис этиш тўғрисида Фармон чиқарди. Руминия Халқ Республикасида социализм қурилиши ишида алоҳида ҳисса қўшган кишилар ана шу медаль билан мукофотланадилар.

⊙ Софиядаги болгар—совет дўстлиги музейи барпо этилгандан бери ўтган ўн йил мобайнида болгар меҳнаткашларидан бир миллион киши музейни келиб кўрди. Ҳозир музей иккала мамлакат халқларининг кўп асрлик қардошларча дўстлиги тўғрисида ҳикоя қилувчи ҳужжатлар ва экспонатлар хазинасидир.

⊙ Гавана ер ислоҳоти миллий институтининг биносида шакар қамиш ҳосилини йиғиштириб олишда қатнашмоқ учун совет мутахассис механизаторларидан 250 кишини Кубага командировка қилиш тўғрисидаги ҳужжатни имзолаш маросими бўлди. Ер ислоҳоти миллий институтининг президенти Карлос Рафаэль Родригес айтдики, имзоланган ҳужжат совет ва куба халқлари ўртасидаги дўстликнинг янги далили бўлди. (ТАСС).

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМ ВАТАНПАРВАРЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК, 21 август. (ТАСС). Жанубий Вьетнам ватанпарварлари кеча ҳукумат қўшинларининг Сайгондан жанубдаги таянч пунктларини йўқ қилиб юбориш юзасидан муваффақиятли операция ўтказдилар.

ЮПИ агентлигининг хабарига кўра, жанглар натижасида шу районидаги битта таянч пункти батамом йўқ қилиб юборилган, тўртта бошқа таянч пункти қисман вайрон қилинган. Ҳукумат қўшинлари қисмларидан 7 киши ўлган ва 13 киши ярадор қилинган. Шунингдек, АҚШ ҳарбий ҳаво кучларига қарашли вертолёт уриб туширилган.

САНЪАТКОР МЕҲМОНЛАР

Тошкентда Маяковский номидаги Тожикистон Давлат рус драма театрининг гастроли муваффақиятли ўтмоқда.

Театр ижодий коллективи саҳнага қўйган бир неча асарлар қаторида айниқса, Н. Погодиннинг «Учинчи патетик қисса» номли пьесаси томошабинлар эътиборини ўзига тортмоқда.

Суратда: «Учинчи патетик қисса» пьесасидан кўриниш. Ленин ролида Тожикистон ССР халқ артисти Н. Н. Волчков, Ирина Сестрорецкова ролида эса Л. Воробьева.

Л. Глауберзон фотоси.

ҲОДИСА

ИЛОН БИЛАН ОЛИШУВ

Яқинда Шеробод районидаги «Бойсун» совхозининг Оққия яйловида шундай бир ҳодиса юз берди. «Қизил Ўзбекистон» номли 75- саккиз йиллик мактаб ўқитувчиси Салим Қурбонов ферманинг қишки қўраси олдидаги ғарам ёнидан ўтиб кетатуриб, хашакнинг ваҳимали шитирлашиданданг қотиб қолди. Бамисоли бир нарса ғарамни ёриб чиқиб келаётгандай туюлди унга. Кейин бирдан ғарамга чирмашиб турган йўғон илонга кўзи тушиб, сесканиб орқасига тисарилиб кетди. У илгари бундай ғўладек йўғонликдаги илонни кўрмаганди.

Ленин Қурбонов шошиб қолган бўлса ҳам ўзини йўқотиб қўймади. Илоннинг бошини мўлжалга олиб туриб қўлидаги ўроқни отди. Бунга илон ҳам ҳамла билан жавоб қилди. Қурбонов атай тепаликка қочди. Кейин пастдан ўрмалаб чиқаётган илоннинг устига катта харсанг тошни юмалатиб юборди. Тош илоннинг белини мажақлаб ўтди. Яраланган илон жон ҳолатда ўқитувчига ташланди. Дастлабки ғалабани қўлга киритган Салим Қурбонов саросимага тушмай илонни тошбўрон қила бошлайди. Бир неча минутдан кейин илон танаси мажақланган ҳолатда тошлар орасида чўзилиб қолди.

Кўп ўтмай бу воқеадан хабар топган чўпонлар етиб келишди. Илон ўлчаб кўрилганда узунлиги 2 метру 26 сантиметр келди. Бу илон шундан бир неча кун илгари бир сигирни заҳарлаганини чўпонлар айтиб беришди. Довюрак ўқитувчи Салим Қурбоновга чўпонлар чин кўнгилдан миннатдорчилик билдиришди.

Ж. НАРЗУЛЛАЕВ,

«Бойсун» совхозидаги Маяковский номли 87- саккиз йиллик мактаб ўқитувчиси.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТОМОШАЛАР. ЭЪЛОНЛАР

РАДИО

23 АВГУСТДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.15 — Тонгги концерт, 7.40 — «Ота-оналар, сизлар учун» циклидан ўзбек тилида эшиттириш, 8.25 — Ўзбекистон радиоси ашулачиларининг концерти, 10.30 — «Нафосат даврасида» (ўзб.), 11.15 — Реклама ва эълонлар, 11.30 — Концерт, 12.15 — «Эрталабки салом» (Москва), 13.30 — Дўстларимиз қўшиғи, 15.20 — «Зангори кема» капитанлари, сизлар учун». Ўзбекистон механизаторларига бағишланган адабий эшиттириш, 15.50 — «Самовий оға-иниларга салом!» деган адабий-музикали эшиттириш, 16.20 — Концерт, 18.00 — «Ёшлик» радиостанциясининг программаси, 18.30 — Украин куйларини севучилар учун концерт, 19.20 — Қўриқ ер меҳнаткашлари учун концерт, 20.00 — «Юность» радиостанциясининг программаси (Москва), 21.25 — Пахтакорлар учун кечки концерт, 22.00 — «Дунё харитаси олдида» (ўзб.), 22.10 — Эстрада, рақс ва қўшиқлар кечаси, 23.10 — Лирик концерт.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

23 АВГУСТДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 12.00 — **Эрталабки гимнастика машғулоти,** 12.20 — **Концерт** (болалар учун), 12.45 — **Социализм мамлакатлари бўйлаб.**

Рус тилида: 13.05 — **Ҳамма нарсани билгим келади,** 13.15 — **Ёш футболчиларга физкульт-салом,** 13.35 — **Янгра, барабан** (Ленинград телестудияси фильми), 17.00 — **Ана, йўлбарс** (мультипликацион фильм), 17.15 — **Қиш яширинган ерда** (болалар учун), 17.25 — **Телевизион янгиликлар,** 17.40 — **Фитиль,** 17.50 — **Эстрада концерти,** 18.30 — **Новости дня** киножурнали, 18.40 — **Энди кетаверсин** номли бадиий фильмнинг 1 ва 2-серияси.

20.35 — **Эшиттиришлар программаси.**

Ўзбек тилида: 20.40 — **Телевизион миниатюралар,** 21.15 — **Совет Ўзбекистони** киножурнали, 21.25 — **Телевизион янгиликлар,** 21.40 — **Қўшиқчи шоир Ямин Қурбон.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Фрунзе телестудияси эшиттиришлари.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 23/VIII да кундуз **Боғчасарой фонтани,** 25/VIII да **Жизель.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 23/VIII да **Қутлуғ қон,** 25/VIII да **Биринчи муҳаббат.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 23/VIII да **Жон қизлар,** 24/VIII да **Тошболта ошиқ.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — **Татар академик театри гастроллари** — 23/VIII да **Тонг отганда,** 24/VIII да **Зангар шал,** 25/VIII да **Татар хотини нелар кўрми.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Каро «ВАТАН» (кеч соат 8 ва 10-45 минутда), НАВОИЙ номли (эрталаб 11-40, кундуз 3-20 ва кеч 6-40 минутда), «ЎЗБЕКИСТОН» (кеч 8 ва 10 да), «МОСКВА» (кундуз 12, 4 ва кеч 8 да), «ДРУЖБА» (2-залда), «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Тудор (1 ва 2-серия) — «ЮЛДУЗ» (кундуз 5 ва кеч 9 да), «ИСКРА» (кеч 8 дан), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб 10 ва кеч 6 да), «ДРУЖБА» (1-залда), «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Ишларинг қалай, йигитча? — «ЁШ ГВАРДИЯ», «ЎЗБЕКИСТОН», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Дада сотиб олдим (эрталаб соат 10 да), **Оила тумори** (кундуз 12, 2, 4 ва кеч 6 да) — «ВАТАН».

Тақдир ноғоралари (кундуз ва кечқурун). **Ронко ва унинг биродарлари** (кеч соат 7-20 минутгача—«ИСКРА».

Толя Клюквин саргузаштлари — «ЁШ ГВАРДИЯ» (эрталаб соат 10 ва 11-45 минутда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз 3, кеч 7 ва 10-45 минутда).

Тўйдан кейин — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 2.4 ва кеч 9 яримда).

Қара, йўл кўринади — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 11, кундуз 1, 5 ва кеч 9 да).

Йўқолган фотография (эрталаб соат 10 да), **Севги кунлари** (кундуз 2, кеч 6 ва 10 да) — «МОСКВА».

Шаҳар чироқлари ёқилади — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 8-45 ва 10-20 минутда)

Икки ҳаёт (1 ва 2-серия) — «ОКТЯБРЬ».

Оила тумори — «ВАТАН».

Каро — НАВОИЙ номли.

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА

23 августда

Катта концерт

Концертда: СССР халқ артистлари **Ҳалима Носирова, Мукаррама Турғунбоева, Галия Измайлова, Саодат Қобилова,** Ўзбекистон ССР халқ артистлари **Карим Зокиров, Саттор Ярашев,** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Жамол Низомхўжаев, Михаил Давидов, Клара Юсупова, Гулнора Маваева, Раҳим Исахўжаев, Авнер Бараев,** солист **Эргаш Йўлдошев** ва халқ чолғу ансамбли қатнашади.

ҚАРШИ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ

профессор-ўқитувчилар составининг қуйидаги ихтисослар юзасидан вакант вазифаларида ишлаш учун

КОНКУРС

эълон қилади

КПСС тарихи—2 доцент, 2 старший ўқитувчи;

фалсафа —2 доцент, 2 старший ўқитувчи;

сиёсий иқтисод — 1 доцент, 1 старший ўқитувчи, 1 ўқитувчи;

илмий коммунизм асослари — 1 доцент;

илмий атеизм, этика, эстетика асослари — 1 доцент, 1 старший ўқитувчи;

жисмоний тарбия — 1 старший ўқитувчи.

Конкурсга ҳужжат топширганларнинг ўзбек тилини билишлари исталади.

Конкурс муддати — 7/IX гача.

Мурожаат учун адрес: Қашқадарё область, Қарши шаҳар, Кўчабоғ, 17-уй.

30 АВГУСТДА ЯНГИЙЎЛ ШАҲРИДА

Ўзбекистон ССРда ўтказиладиган 1964 ЙИЛГИ

ПУЛ-БУЮМ ЛОТЕРЕЯСИ

тўртинчи чиқарилиш билетларининг

ЮТУҚЛАР ТИРАЖИ

БЎЛАДИ.

Бу тиражда лотереянинг тўрт разрядига 555.000 сўмлик 372000 та буюм ва пул ютуқлари ўйналади.

Ютуқлар орасида: 8 та «Москвич» автомашинаси, 20 та «Планета» мотоцикли, 16 та пианино, 20 та «Рекорд» телевизори, 16 та магнитофон, 120 та холодильник, 240 та тикув ва кир ювиш машинаси, 360 та гилам ва поядоз ҳамда бошқа қимматли буюмлар бўлади.

Лотерея билетлари сотиб олишни унутманг!

ЎЗБЕКИСТОН ГЕМАТОЛОГИЯ ВА ҚОН ҚУЙИШ ИЛМИЙ ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИ

қуйидаги вакант вазифаларда ишлаш учун

КОНКУРС

эълон қилади

Директорнинг фан бўйича ўринбосари (медицина фанлари доктори);

радиобиология, қон консервацияси, қон ўрнига ишлатиладиган моддалар лабораторияларининг раҳбарлари (медицина фанлари кандидатлари);

хирургия, рентгенология, ташкилий-методик бўлимларнинг раҳбарлари (медицина фанлари кандидатлари);

старший илмий ходимлар: терапевт-гематологлар (2 ўрин), цитолог (медицина фанлари кандидатлари);

ташкилий-методик бўлимнинг младший илмий ходими, клиник ординаторлар (3 ўрин), аспирантлар (2 ўрин).

Конкурс муддати — 7/IX гача.

Адрес: Тошкент шаҳар, Шота Руставели кўчаси, 138-уй.

Катта Олмазор трассаси, 4-уй, 4-квартирада турувчи **Ҳамза Юнусович Яфасов**нинг Дзержинский кўчаси, 28-уйда турувчи Галина Николаевна Яфасовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Навоий кўчаси, Гилослик проезд, 40-уйда турувчи **Маҳкам Исмоилова**нинг Гвардейский 4-переулок, 24-уйда турувчи Ниёз Комиловдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район халқ судида кўрилади.

Максим Горький кўчаси, 14-тупик, 11-уйда турувчи **Раҳима Усмоновна Бафаева**нинг Ҳамза кўчаси, 9-тупик, 3-уйда турувчи Турғун Зиёмиддинович Сирожиддиновдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Тошкент шаҳар, 5 Декабрь кўчаси, 75-уйда турувчи **Надежда Ивановна Вагапова**нинг Находка шаҳар, Рибний промиселда турувчи Амир Бариевич Вагаповдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Чилонзор район халқ судида кўрилади.

Кочубей кўчаси, 6-уйда турувчи **Лев Степанович Буяльский**нинг Чилонзор массив, 79-уй, 24-квартирада турувчи Эмма Викторовна Буяльскаядан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Чилонзор район халқ судида кўрилади.

БИЗНИНГ АДРЕСИМИЗ: «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, 26-УЙ.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 26545, Редактор ўринбосарлари — 27914, 29323. Масъул секретарь — 34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 27283. Партия турмуши — 33469, 27221. Пропаганда — 31226. Саноат, қурилиш ва транспорт — 34780. Совет қурилиши — 33258. Қишлоқ хўжалик — 27604. Адабиёт ва санъат — 32036, 27221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 34451. Маҳаллий ахборот — 32347. Оммавий ишлар ва хатлар — 29005, 33553. Иллюстрация — 34524. Стенографистка — 27343. Эълонлар — 28142. Коммутатор — 30249, 30250, 30251, 30252, 30253, 30254, 30255, 30256, 30257, 30258.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р 11820 ИНДЕКС — 64543. № Б — 196.